

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani, a treia-oraă 10 bani

Invitare la abonament.

In curând se împlinesc cărăși un jumătate de an în viața „Foi Poporului”. Credincioși programului de-a lumina, stătu și îmbărbăta poporul în lupta lui pentru propășirea economică, morală și spirituală, „Foia” a stăruit, ca din an în an să satisfacă mai mult îndatoririle, ce și a impus. Cuprinsul ei variat a făcut, ca ea să fie considerată ca o mică sală de lectură, la care, după însași mărturisirea ceticilor, toți cu drag alsargă.

Și pe viitor „Foia Poporului”, va luea tot în direcția veche, silindu se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru ca să fie vrednică de numele ce și-a ales. Sântem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturora la inimă, când rugăm pe abonații de până acum să o aboneze și mai departe și, mânăși de dragoste față de deapropiele, să îndemne și pe alții, ca să o aboneze.

Abonamentele rămân aceleași, și anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (lei).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rîndușlă, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li-s'au trimis deodată cu foia și mandate postale

(posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu fașia, sub care primesc foia, lipită pe dos, așa că trimitătorul nu are decât să scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la postă.

Abonații noi sînt rugați a scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea
„Foi Poporului”.

Despre starea noastră.

IV.

În numărul din urmă vorbind despre clasa noastră cultă, am constatat, că am făcut puțin pentru a ne crea și clasa de mijloc, adică clasa meseriașilor și negustorilor. Aici sîntem abia la început și de aci înainte avem să facem mult, foarte mult pe acest teren. Ca să pricepem bine acest lucru și ca să vedem cât de mare lipsă are un popor de clasa de mijloc, trebuie să luăm aminte următoarele:

Societatea omenească s'a alcătuit și se alcătuiește și azi din mai multe clase sau soiuri de oameni. Așa o cer aceasta trebuințele vieții omenești, de oare-ce unii lucră și fac un fel de lucru, un fel de ispravă, alții alte feluri și așa se întregesc și ajută unii pe alții. Bună-oraă plugarul lucră câmpul și face bucate, de care au lipsă, cu toții, ei, dar' piugarul încă are lipsă de unelte, de haine ș. a. pe cari le pregătește meșteșugarul. Amândoi ace-

știa au lipsă de oamenii cu carte, de inteligență, care trebuie să isprăvească multe lucruri gingașe de-ale lor, să scutească de rău și să le arete calea binelui. Cu alte cuvinte toate clasele din societatea omenească sînt avisate unele la altele și trebuie să stee în cea mai strînsă legătură între olaltă. Plugarul nu poate fi fără meșteșugar, cum nici domnul sau inteligentul nu poate trăi fără cei doi dintăiu și toți aceștia mai au mare lipsă de neguțător, care le mijlocește vînzarea de mărfurile trebuincioase, și așa mai departe.

Din aceste urmează, că societatea omenească, sau să zicem mai hotărit, un popor, numai atunci e bine constituit, numai atunci e încheat cum se cade, dacă are toate clasele trebuincioase, dacă nu trebuie să alerge la străin pentru a cere și a se ruga de cutare sau cutare lucru.

Și în acest punct noi stăm cam slab. Nu avem meseriași și negustori din sîngele nostru decât foarte puțini, în asemănarea cu numărul nostru. Nu ne-am format încă clasa de mijloc, fiind în privința aceasta abia la început, cum am zis. Sîntem, ca se facem o asemănare, asemenea unei case, care are fundament, tălpi, are coperiș, dar' nu are decât niște părăși foarte slabi. Fundamentul e poporul plugar, țeranul, talpa țerii, coperișul ne închipuie clasa inteligentă, ear' părășii sînt clasa de mijloc, negustorii și meseriașii.

Cum ar fi slabă o astfel de casă, așa e slab și un popor — fără de clasă de mijloc. Și aceasta cu atît mai mult, cu cît această clasă la fiecare popor represintă o putere însemnată.

FOIȚA.

Drumul la America.

(Plîngerea emigrantului).

Foaie verde, frunză-aleasă
Plecat-am doamne de-acasă,
Din sălașul părintesc
Care a fost să-l părăsesc,
Am lăsat soția 'n jale
Și copiii în supărare.
Acum ies din casa mea
Cum îmi plînge inima.
Scumpii dragi copii ai mei
Azi mă depărtez de voi,
Azi de mine-ați fost lăsați
Dar' de min' nu vă uitați,
Eu de voi mă depărtez
Că am să călătoresc
Și gândul să l' împlinesc.
Vai din casă am eșit
Greu tare m'am năcëjit
Și din inimă plîngënd.

Inima în mare jale
La ochi n'a mai dat răbdare
Să lăcremeze și ei
Că rămân copiii mei,
Și așa-am fost de supărat
Doamne cum am mai oștat,
Ved că ies din al meu sat,
Și din locurile mele
Că rămân și ele-'n jale
Că nu mai lucru pe ele,
Oh amar Doamne amar
Că ies din al meu hotar.
Doamne de-abia apucăm
Să treacă iarna curënd
Și primăvara venind,
Iarba din pământ ieșind
Și florile din pomi dând,
Plugurile în câmp eșind
Să ies și eu mai curënd,
Si să-'mi lucru moșia
Cu dragă familia
Și cu nevăstuța mea.
Arză focu America,
Mulți voinici a prăpădit

Dar' mai mulți a schilăvit
De nu mai sînt de trăit
Făr' numai de chinuit.
Și nevestele plîngënd,
Și ele sînt năcëjite
Și de D-zeu bătute.
Cu prunci mici și necrescuți
Și de tată părășiți,
Oh amar Doamne amar,
Ajungënd la stațiune
La nevastă ce 'i-oi spune?
Gândurile stau mai crunte
Stau ca să mă ia din minte,
Dar' inima 'i mare tare
Și-a nevestii supărare.
Iubită dulce nevastă
Dă-mi acum o sărutare
Că sînt gata de plecare.
Pe noi unde-o să ne pue?
Și m'au pus acum pe trin
Și am plecat încet și lin,
Dar' trinu mereu mergea
Trecënd prin Ungaria
Și eșind din țeara mea

Că pentru-ce nu ne-am făcut și noi o asemenea clasă de oameni, bunăoară cum au Ungurii, Sașii și Șvabii prin orașe și chiar și pe sate, aceasta e altă întrebare. Vor fi ele cauzele mai multe, vor fi greutățile vremurilor negreșit, dar' vina o purtăm și noi — poate moștenită dela străbuni, dela Romani — și aceasta vină, aceasta greșală trebuie să ne silim a o îndrepta cât mai curând, dacă nu voim ca ea să se răsbune amar asupra noastră și asupra urmașilor noștri.

Silvestru Moldovan.

Noul guvern. Ne isbutind consiile Stefan Tisza, care a fost însărcinat cu formarea noului ministeriu, Maj. Sa a însărcinat pe banul Croașiei Kuen Hederváry cu compunerea unui alt minister. Acesta a isbutit să formeze noul minister compus din următoarele persoane: Kuen Hederváry, ministru-president și de interne, Lukács, ministru de finance, Darányi de agricultură, Ploss de justiție, Láng de comerț, Wlasics de culte, general Kozsvári, ministru de honvezi, Tomasics, ministru croat.

Mișcarea economică la Slovaci. Banca națională slovacă »Tatra« și-a ținut zilele trecute adunarea generală, în care a fost ales director avocatul din Pressburg, Dr. Miloș Stefanovici, un bun naționalist slovac. Foia jidovească »Pester Lloyd« scrie din cauza aceasta: »Se vede, că banca aceasta va ajutama în viitor și mai mult partidul național slovac«. Ba bin' că nu!

Germanii din Austria se unesc! Cele patru partide mari, în cari sînt afășiați Germanii din Austria, au ținut o întrunire, în care au hotărît, ca de aici înainte în toate trebile, cari privesc naștinea germană, să fie una. Pentru-oa să ducă în deplinire cele hotărîte, au ales un comitet compus din delegați aleși din toate partidele.

Bánffy-Pașa revine! Vestitul Bánffy nu e mulțumit, cum merg lucrurile în țară. De aceea vrea să întemeieze el un partid nou, care va lupta mai ales pentru întărirea statului »unitar național maghiar«, dumburum dum!

Sosirea regelui Petru în Belgrad.

Mercuria trecută, în 24 Iunie a sosit regele Petru în Belgrad. Orașul a fost împodobit cu steaguri, arcuiri triumfale și alte lucruri frumoase. Pentru întâmpinarea regelui s'a adunat o mulțime de popor și ofițeri din toate părțile țării. În ziua următoare regele a depus înaintea Scupsinei jurământul, că va conduce țeara cu dreptate și va ține la legile țării. Scupsina l'a răspuns prin călduroase urări de viață îndelungată pentru binele și înaintarea Sârbiei. După depunerea jurământului l'au fost prezentate diferitele deputațiuni. Dintre trimișii statelor au fost de față numai ambasadorul împărăției noastre și cel al Rusiei.

Tot în ziua aceea s'au dat reprezentațiuni teatrale de gală.

Seara orașul a fost iluminat.

La orele 9 a fost un conduit de faclă. Manifestanții, ajunși în fața palatului, regele încunjurat de miniștri a ieșit în balon, de unde a ținut mulțimii o scurtă vorbire, zicând că se va sili, să urmeze tradițiunile Caragheorghievicilor și-și va folosi cunoștințele câștigate în străinătate în timp de 45 de ani, de-a da poporului ceea-ce are trebuință.

Discursul regal a fost acoperit cu strigăte insufleșite de Jivla!

Cu intrarea regelui în Belgrad țeara a intrat ear' în alvia ei obișnuită. Nu s'a făcut însă un singur lucru: pedepsirea ucigașilor. Dimpotrivă ucigașii au fost înaintați în slujbe.

E ceva curios, că pe când muritorii de toate zilele pentru omor sînt urmăriți și dați în judecată, ucigașii regilor sînt scoși de sub asprimea legilor.

DIN LUME.

Rusia.

O foaie englezească aduce știrea, că contra Țarului s'a încercat un nou atentat, care a fost zădărnicit numai în momentul din urmă. Un revoluționar intrase în palat, îmbrăcat în uniformă de ofițer de gendarmerie, tocmai când personalul de curte făcea pregătiri pentru plecarea Țarului la Peterhof. La întrebările ce l'au pus un funcționar, a dat răspunsuri incurcate, de aceea a fost arestat. Țarului nu l'a spus nimic, fiind bolnav de nervi.

O nouă ispravă englezesă.

Englezii sînt foarte viteji, când e vorba de-a asupra pe un popor mai mic la număr decât ei. Seamănă cu Țiganii și încă cu cineva. Acum de curând și-au arătat vitejia față de locuitorii insulei Malta, o poporațiune de câteva mii. Limba maternă a Maltezilor e cea italiană. Ei sînt așa de îndrăzneți, încât își iubesc limba lor și nu s'au învoit odată cu capul, ca să fie scoasă din școalele lor. Chamberlain, marele hingher al Burilor, a dat poruncă, ca limba italiană să nu se mai învețe în școale. Consiliul insulei, compus din 13 membri, 7 Maltezi și 6 Englezi, nu s'a învoit. Chamberlain a șters atunci simplu constituția cea veche a insulei și a impus alta, prin care s'ajung în consiliul insulei mai mulți Englezi venetici decât Maltezi meșteni. Consiliul acesta va primi acum de sigur porunca nedreaptă a lui Chamberlain, dar' e întrebare, că primii-o-va poporul.

Statele-Unite din America.

Guvernul american pregătește nouă măsuri, prin care să micșorează emigrarea în Statele-Unite. Asta mai ales din două cauze. Întâiu, numărul lucrătorilor străini s'a înmulțit foarte tare acolo. Din 1883 până acum au intrat în America 8 milioane 624 000 Europeni, ceea-ce a estinit foarte mult munca acolo, dar' în paguba lucrătorilor americani. A doua: Cei imigrați în anii din urmă numai sînt Germani sau Irlandezi, cari știu sau învață ușor englezește, ci mai ales Slavi (și Jidani), cari nu știu carte nici în limba lor.

Ba și din Austria.

Și prin țeara praisului

Acolo ne-am scoborit

Și ne-au pus pe toți în rind.

Și-au început a ne-ntreba

Unde avem de a lucra,

Noi am zis la muncă grea

Tomna la America.

Apoi pe tren ne-au suit

Greu la inim' osândit,

Patru nopți și patru zile

A mers trinu tot cu mine,

Patru zile s'au împlinit

Trenurile s'au oprit,

Acum sîntem la Bremën (Brema)

Și se merem la Mislăr, (Missler, agentul)

Că vaporu ne-asteaptă

Ca un fulger și săgeată,

Acum se zicem așa:

Vai păduri, grădini cu flori

Voi dori de multe-ori,

Voi, păsări privighitoare

Vă doresc cu multă jale,

Și apelor mari și mici

Cari v'am trecut pân' aici,

Fiți-mi mie mărturie

De a mea călătorie.

Acum fraților iubiți

Cu neveste să vorbiți

Care voiți să cetiți,

Și tare să 'mi o cântați

Cari pe unde vă aflați,

Să cântați cu mare jale

A vaporului plecare.

De Ioan Mihu, econom în Brad,
dus la America.

Din Căprioara.

Bădiță, bade urgie

Ce-ai pus peana 'n pălărie

Tu gândești că-ți cad drag ție,

Când o fi lumea pustie,

Atunci și-oi cădea drag ție,

Acum lumea-'i prea cu veas

Eu am oul cădea cu drag.

Bade de uritul tău

Mor toate broaștele 'n tău

Dar' de cum să nu mor eu.

Frunză verde iedera

Bade nu te mânia,

C'asa mere cântecu:

Iederită și-o lumină

Ziua, noaptea n'am odihnă,

Țipai șeua pe doi oai

M'am suit în sus la rai,

Și raiu fu incuiat,

Dau șeua pe celalalt

M'am buit în jos la iad

Și iadu fu descuiat,

Eacă-to și mândra mea

Cu doi draici pe lângă ea,

Lăsați mei draici mândra mea,

Câte șoale sînt pe ea

Toate-'s din pungața mea,

Că pe cărpa de pe cap

Și chinezul e ortac,

Pe opregul dinapoi

E și popa dela noi,

Pe cătrința dinainte...

Dracu îi mai ține mînte.

Com. de V. Petreșcu.

Din Africa.

Englezii au de furcă cu popoarele sălbătice din Somali (la ostul Africeii), unde au căpătat mai de multe-ori pe piele. O altă primejdie îi amenință în Africa-de-sud. Să știe, că în războiul cu Buri, Englezii au răsculat contra acestora și pe sălbăticii *Zulu-Catru*. Acetia au acum o mulțime de arme și, după-ce s'au întovărășit cu Basuto și Svațies, amenință să se răscolească contra Englezilor, ne-având să-și mai cunoască stăpâni.

După strivirea Burilor s'au pornit roiuri de *Jidani* ca lăcuatele înspre Transvaal, crezând să poată face gheșefturi bune pe pielea celor rămași. Englezii s'au spăriat și au pus ca condiție, că numai acela poate intra în Transvaal, care cunoaște vre-o limbă universală (germană, engleză sau franceză). Mai multe societăți jidovești au cerut dela guvernul englez să steargă legea aceasta.

Perdere de moșii.

(Urmare).

Tot așa mai departe, dacă mergem din sat în sat, sărbătorile mulțime nu mai au sfârșit; trebuie să însemnez, că sărbătorile superstițioase contra treznetului și ziua lui Vartolomei, când seacă rădăcina la grâu, mai în toate satele le țin și bărbații.

Acum dacă luăm în socotintă 52 Dumineci și cele multe sărbători bisericesti, apoi sărbătorile păgâne și superstițioase, putem sigur zice, că poporul nostru a treia parte din an o petrece în trândăvie, perde fără nici un folos ce e mai scump, adevărat timpul; această împrejurare în mare parte este izvorul, din care devine sărăcia poporului nostru.

Acum dacă mai luăm în considerare, că poporul român pe teritoriul despărțământului Timișoara se ocupă numai cu agricultura, adevărat cu lucrarea pământului, pentru care ocupațiune în lunile lui Decembrie, Ianuarie și Februarie e foarte puțin ori mai nimic de lucru — putem zice, că poporul nostru lucră cu mult prea puțin, decât e de lipsă, ca să poată trăi și să se poată susține aici între alte popoare cu mult mai muncitoare și mai deștepte.

Pe teritoriul despărțământului Timișoara nu sunt munți, nu sunt păduri, nu sunt lupi; puțini oameni vor fi văzuți lupi, doar' în vre-o mesagerie, și totuși în sărbătoare, ca să nu mănăce lupii oile; nici o muere n'a fost călcată de calii lui Săn-Toader, nici o muere n'a fost mănăcată de strigoi, și totuși muerele în zile de sărbători, ca să nu le calce calii lui Săn-Toader, și ca să nu le mănăce strigoi; a mai văzut lumea undeva o astfel de prostie românească?

Nu cu sărbători să împedecă scara laptelui la vacă, ci vaca trebuie bine grijită și nutrită, atunci nu-și va scăpa laptele; nu cu ținare de sărbători să împedecă boalele și relele, ci omul trebuie să fie bine îmbrăcat, bine nutrit, casa și curtea lui trebuie curată și ținută, atunci se vor răi boalele; o cadă de căldat în casă, pentru sănătate, mai mult ar plăti decât toate sărbătorile muerești.

Acum să vedem cari sunt relele și necazurile ce au dat peste bieții Români, tocmai pentru-că în multe sărbători și perd mult timp fără folos; iacă ce-și urmările: la întrebarea că în fiecare comună cât pământ a avut poporul nostru înainte cu 50 de ani, și cât are astăzi, am căpătat următoarele răspunsuri:

În *Șipet* înainte cu 50 de ani tot pământul urbarial cam 6000 de jughere catastrale a fost proprietatea Românilor; din acest pământ au pierdut până acum la străini cam 1000 de jughere, adevărat a șasa parte.

În *Sacoșul-Turcesc* înainte cu 50 de ani întreg hotarul urbarial cam 4000 de jughere a fost al Românilor, până-acum au pierdut la străini 1200 de jughere.

În *Jadani* înainte cu 50 de ani întreg hotarul urbarial, cam 3200 de jughere, a fost al Românilor, până acum au pierdut aproape două părți la străini, Români mai au acum ceva mai bine decât a treia parte.

În *Cebza* înainte cu 50 de ani întreg hotarul urbarial, 5600 de jughere, a fost al Românilor, până acum au pierdut la străini 2300 de jughere.

În *Cerna* înainte cu 50 de ani întreg teritoriul urbarial cam 3000 de jughere a fost al Românilor, până acum au pierdut la străini a treia parte, Români mai au cam 2000 de jughere.

În *Toager* a fost întreg teritoriul urbarial al Românilor, până acum au pierdut două părți la străini, mai au a treia parte.

În *Sag* mai mult de jumătate din pământul urbarial a trecut dela Români la Nemți, asemenea și în comuna Obad.

În *Iebel* înainte cu 50 de ani întreg hotarul urbarial a fost al Românilor, până acum cam jumătate au cumpărat străinii dela Români.

În *Uvin* a trecut jumătate din pământul urbarial dela Români la străini.

În *Giroc* în restimp de 50 de ani au trecut dela Români la străini 700 de jughere. Români mai au cam 3500 de jughere.

În *Votteg* înainte cu 50 de ani, pământul urbarial cam 4000 de jughere a fost al Românilor, până acum două părți au cumpărat Nemții dela Români. Români mai au acum cam a treia parte.

În *Stamura-română* întreg hotarul urbarial de 1800 de jughere a fost al Românilor, până acum a treia parte a trecut la Nemți.

În *Sacoșul-unguresc*, comună curat românească, Români nu voiau să plătească dările publice, apoi mai făceau și datorii pe la bănci, cam pe la anul 1890 au început licitațiile și Români au pierdut până acum cam 300 de jughere de pământ la străini.

În *Folea* pe la anul 1850 din hotarul urbarial au fost trei părți ale Românilor și a patra parte a Nemților, căci deja atunci era acolo o colonie nemțească; acum 3 părți din pământ sunt ale Nemților și a patra parte a Românilor.

În *Murani* pe la anul 1850 întreg hotarul urbarial cam 3600 de jughere catastrale a fost al Românilor, până acum au pierdut Români a treia parte la străini.

În *Petroman* Români au avut înainte cu 50 de ani întreg hotarul ur-

barial, până acum a trecut cam a treia parte la străini.

În *Macedonia* din 2000 de jughere, a treia parte a trecut la străini.

În *Chișoda* întreg hotarul urbarial a fost al Românilor, până acum au pierdut Români două părți la străini. Români mai au cam a treia parte.

În *Sântmihaiul-român* întreg pământul urbarial de 5000 de jughere a fost al Românilor, până acum peste 2000 de jughere, au pierdut la străini.

În *Sinersig* Români au avut 900 de jughere din cari până acum au pierdut cam 300 de jughere la străini.

În *Căpet* întreg hotarul urbarial a fost al Românilor, până-acum mai mult de jumătate a trecut la străini.

În *Mănăstur* Români au pierdut a cincia parte din pământul lor.

În *Beregseu* tot hotarul urbarial de 6000 jughere a fost al Românilor, până acum cam a treia parte au pierdut la Nemți.

În *Mehala* înainte cu 50 de ani au avut Români 2000 de jughere, astăzi mai au cam 1200.

În *Icloda*, din 840 de jughere, Români au pierdut cam 540 la Nemți, mai au acum cam 300 de jughere.

În *Aga (Brestovaf)* la anul 1810 a fost segregăția a unei părți a hotarului și în conspectul urbarialistilor, carele se află la actele urbariale, nu obține nici un străin; toți locuitorii satului erau Români, tot pământul urbarial a fost al lor; au început însă a veni Nemți și Slovaci în comună și au început a cumpăra moșiile dela Români, după statistica dela anul 1900 sunt Nemți și Slovaci 545, iară Români 383; din pământ au acum Nemții și Slovacii cam două părți și Români mai au cam a treia parte.

Tot în asemenea măsură au pierdut Români moșiile lor mai cu seamă la Nemți în Ciacova, Ghilad, Purța, Bărăteaz, Călacea, Hodoni, Givoda, Sânt-Andru, Becichereșul-mic, Berini, Uliuc, Unip, Liget, Banlac, Tolvadia, Glulvez, Terenteaz și Seciani.

Comune românești cari și până acum și-au păstrat moșiile sunt: Babșa, Belinț, Topoloveșul-mare, Teulac, Șuștra, Budinț, Ietat, Secușig, Dragșine, Sârbove, Hitiș, Chevereșul-mare, Blajova, Moșnița, Bucoveș, Bazoș, Remetea și Iezvin; din vre-o câteva comune n'am căpătat până acum date.

Serate de-ale meseriașilor români.

Ședința literară a 6-a, ținută Joi la 25 Iunie n. c. în localitățile Reuniunii sodalilor români din Sibiu, cuprinde un șir întreg de acte de recunoștință. Președintele reuniunii dl *Victor Tordășianu*, în cuvântul de deschidere, făcând o scurtă reprivire asupra activității reuniunii, aduce vii și calde mulțumite numărului însemnat al elevilor seminariilor, cari și-au dat binevoitorul concurs în tot decursul anului la diferitele lucrări ale ei, și, în deosebi celor 8 absolvenți ai cursului pedagogic, cari cu multă abnegațiune au luat parte la toate probele de cântări și la producțiunile publice. Acești buni și harnici fitori

dascăli laudă merită și pentru cuvântul, că s'au pus în serviciul învățământului chiar înainte de-a fi absolviți preparandă. Mulțumește onorabilei direcțiuni a seminarului »Andresian«, și mai ales P. C. S. dlui director *Dr. Eusebiu Roșca*, care de un șir de ani cu multă bună voință și prevenire a dat voie elevilor să stea în ajutorul reuniunii. Aduce cuvinte de laudă dirigentului corului dlui C. Popa pentru ostenele aduse cu instruirea corului și mulțumește bravilor coriști (dame și domni), cari s'au găsit totdeauna la locul lor, contribuind astfel la ridicarea vazei reuniunii. De asemenea mulțumește dlui *Aug. Bona*, cleric absolut și distins muzician, care de 3 ani la aproape toate ședințele literare ne-au delectat azi cu piese de pian, azi de flaută și îi dorim succese la continuarea studiilor musicale, la care s'ă dedică.

Doi puncte din lungul și interesantul program al seratei merită să fie scoasă în relief. Primul: o scrisoare a harnicului fost al 2-lea bibliotecar al Reuniunii, a dlui Nicolae Bratu, culegător, care în urma liquidării societății »Tipografia«, cilit a fost, a părăsi Sibiiul și a se angaja la noua tipografie din Șimleul lui Bălan. În scrisoarea sa dl Bratu aduce vii mulțumiri Reuniunii pentru onoarea, cu care l'a distins, punându-l bibliotecar și membrilor pentru concursul, ce l'au dat întru împlinirea conștiințioasă a greii sale misiuni. Apelează la meseriași a fi cu alipire către Reuniune, care se poate privi de primul pas de pășire al meseriașilor în viața publică. Cunoștințele în Reuniune câștigate s'unt tot atâtea povești de urmat în viața practică. Promite a-și aduce în totdeauna cu scumpătate aminte de timpul petrecut în societate, al cărei membru nu va înceta a fi și din depărtare. Al 2-lea: o frumoasă cuvântare de mulțumire și recunoștință, adresată de membrul Ioan Hăghiu, calfă pantofar, care cu concursul presidentului Reuniunii a fost înscris la școala de croit a dlui Zilich, pe care toamă o absolvă și tot cu concursul lui a fost în pozițiune de a se susține la acea școală, primind drept ajutor: un stipendiu din fundațiunea »Andronic«, ear' din mijloacele presidentului o însemnată parte a banilor reserși pentru prânz și cină în curs de 10 luni, un rind de vestimente cusute de croitorii, membri ai Reuniunii și unele albituri. Dl Hăghiu cu lacrimi în ochi imploară binecuvântarea cerească asupra binefăcătorilor sei.

Din su a ele ședințelor administrative, oam de dl notar I. Apolzan, am aflat, că văduva învățătoareasă d-na Nicoară dn Munții-Apușeni, și-a adus aminte de săracii noștri pe seama cărora a dăruit un rind de vestimente, ear' între obiectele și cărțile, ce s'au sortat între număr oșii asistenți la ședința literară de astăzi, s'ă găsesc 2 călindare perpetue, dăruite de soția dlui compactor Petru Ilieș, inițiator al acestor daruri 2 cărți dăruite de president și 14 felurite cărți procurate din mijloacele Reuniunii.

Programul special în scurt a fost următorul: d-șoara Maria Jordan, a de-

clamat frumos poesia »Stefan și Dunărea« de V. Alexandri; dl Emil Bobancu, cul. tip.; a recitat poesia »Inzestrarea neamurilor«, tot dsa mai în urmă a recitat poesia »In Cismigiu« de Lumpatiu și a cântat câteva strofe dintr'un cântec popular. Dl Fillimon Delorean, sodal c'șmar, a produs mult haz prin predarea bucăților »Mai lasăte« și »Lungăște-i Doamne boalele« de Sandu Pungă goală. D-șoara Maria Simțion, și-a făcut intrarea în șirul debutanților cu recitarea bucății »De-ași avă de școală parte« de Vioara Magdu și mai apoi prin recitarea mai multor poezii populare. Elevii preparanți dnii V. Popa și Oltean, au cântat »Călugărița« un frumos »Duet«, pentru care au secerat aplauze nesfârșite, în urma cărora, dl Popa ne a delectat cu o compoziție frumoasă pentru solo de bas. Simpaticul cel mai tânăr membru al Reuniunii, dl Petru Tâmpăniariu, sodal pantofar, a plăcut foarte mult cu d'plin succesul seu prim debut: »Variațiune« de Ionescu. Sodalul pantofar dl Nicolae Apozin, ține să devină bun comician, dovadă anecdotele »Țiganul la Ierusalim« și »Jirământul pentru sârb« de Speranță, cu cari ne-a ținut în continuă veselie. Sodalul arămar dl Moise Fărcaș, a dat dovezi de întrebuintărea în mod vrednic a timpului liber prin predarea corectă și cu simț a poeziei »Sunet« de Alexandri. Dl Aug. Bona, cleric, ne-a delectat cu mai multe piese executate la pian, recerând vii și bine meritare aplauze.

Mica școlăriță *Anița Prașca*, care cântă atât de admirabil, ne-a pus în uimire cu declamarea lungii poezii »Ana Doamna« de V. Alexandri. Vocea-i arginție, pronunțarea corectă și la înțeles, fac onoare dascălului C. Popa, al cărui elevă a fost drăgălașa Anița. Azi a urmat apoi cuvântarea dlui Hăghiu și după ea sortarea între cele 124 persoane prezente, induse cu multă oboseală de dl P. Ilieș în prptocol — a celor 18 obiecte dăruite. Subscrisul am rămas cu speranța de a câștiga vr'o carte folositoare — numai la ședința din Jola ultimă din luna Iulie.

Cred a fi de prisos se amintesc că serata a fost veselă și că aceste serate ne procură momente de înălțare sufletească și de mândrie națională.

Onoare celor grupați în șirurile Reuniunii.

Un tipograf.

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiiu.

În una din ședințele sale din urmă direcțiunea primului nostru institut financiar a luat unele deciziuni de cea mai mare importanță cu privire la împrumuturile hipotecare acordate în scrisuri fonciare.

Anume cu începere dela 1 Iulie a. c. »Albina« va acorda împrumuturi hipotecare dela 1000 cor. în sus cu 5½% susțirând etalonul de până'acuma de 6% numai pentru împrumuturile hipotecare vechi și pentru cele ce se vor acorda de aici înainte în sume mai mici de 1000 cor.

Tot cu începere dela 1 Iulie a. c. institutul »Albina« va acorda împrumuturi hipotecare:

a)	dela cor.	200	— cor.	1000	pe 10 ani
b)	»	1000	—	5000	» 20 »
c)	»	5000	—	10.000	» 30 »
d)	»	10.000	— în sus		» 40 »

Petenților le va sta, se'nțelege, în voie ca din o categorie superioară să opteze pentru una inferioară; adică vor pute lua împrumuturi pe termene mai scurte, decât cele maximele fixate în regulament.

Anuitatea semestrală va fi la împrumuturi:

pe 10 ani cor.	644	de fiecare cor.	100—
» 20 »	409	»	100—
» 30 »	339	»	100—
» 40 »	309	»	100—

Durata maximală a unui împrumut hipotecar acordat numai pe edificii va fi de 20 de ani (până'acum 10 ani).

Pe baza împrumuturilor hipotecare, ce se vor vota cu începerea dela 1 Iulie a. c. »Albina« va emite scrisuri fonciare cu 4½%.

Reformele acestea credem, că vor fi întimpinate pretutind'nea cu satisfacțiune și vor afla aprobarea tuturor, căoi prin ele se oferă micilor noștri proprietari posibilitatea de a-și converti sarcinile hipotecare mai scumpe, ce le au pe la institutele străine, nu totdeauna binevoitoare față de ei, în împrumuturi mai fine, la un institut la bunăvoința cărui pot conta totdeauna.

Convocări.

P. T. membri ai »Insoțirii de credit și depuneri a industrișilor români din Sibiiu« se convoacă prin aceasta la

adunarea generală extraordinară,

ce se va ține *Vineri*, în 4/17 Iulie a. c. la orele 9 a. m. în localul »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu« (strada Bruckenthal nr. 17, etagiu) cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raport despre activitatea Insoțirii dela punerea ei sub concurs.
2. Presentarea socotelilor Insoțirii.
3. Repartișarea cuotelor pentru plățirea datoriei dela »Albina« de 8500 coroane.
4. Alte eventuale propuneri.
5. Liquidarea Insoțirii și alegerea liquidatorilor.
6. Autenticarea protocolului adunării generale.

Având în vedere, că hotărârile luate în această adunare s'unt obligatoare și pentru membri, cari nu se vor presenta, este în interesul fiecăruia se ia parte la adunare.

Sibiiu, din ședința direcțiunii și a mai multor membri ai Insoțirii, ținută la 23 Iunie n. 1903.

La rugarea mai multor membri din Sibiiu și jur, am văzut:

Vic. Tordășianu.

Teodor Moldovan, m. p., Const. Dragoș.
pres. adhoc. membru în direc.

— Membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători din despărțământul Bistrița al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român« s'ă convoacă la adunarea cercuală pe ziua de 19 Iulie st. n., în comuna *Lechința* la orele 8 d. a., în sala cea mare a hotelului comunal.

Din ordinea de zi amintim: Raportul despre activitatea comitetului cercual. — Revisuirea rațiociniului pe 1902. — Statorirea bugetului pe 1903. — Cetera disertațiunilor. — Alegerea delegațiilor pentru adunarea generală dela Baia-mare. — Distribuirea unui premiu de 20 cor. în aur pentru sporul în stupărit. Se invită la aceasta adunare mai ales poporul dela sate și toți doritorii de înaintarea culturală a lui.

PARTEA ECONOMICĂ.

Dușmanii economiei.

Economia vitelor, ca și a câmpului, e încunjurată de mulți dușmani vezuți și nevezuți, așa că dacă economul nu va căuta să cunoască mai de aproape pe acești dușmani ai sei, aceia pot să-și facă și oare-care daună mai mare sau mai mică, după-cum e de rea adecă și firea lor într'o măsură mai mare sau mai mică.

Doctorul numai după-ce cunoaște cu de-amănuntul boala, poate să-și prescrie bolnavului și leacul de lipsă pentru tămăduire. Așa stăm și cu economia. Economul numai după-ce își va cunoaște cu de-amănuntul dușmanii economiei lui, va ști, că ce mijloace să folosească pentru a se pute apăra cu deplin succes împotriva acelor.

E drept, că în mintea multora din economii nostri încă nici astăzi nu prea încap astfel de învățături. Și dacă-și faci băgători de seamă la primejdia, ce poate să urmeze din aceasta nepăsare a lor, ei îți răspund scurt și îndesat: »Doar' cum a trăit tata, o să trăiesc și eu«. Da, tata a putut să trăiască mai ușor și fără carte, de oare-ce a fost numai singur pe moșie, dar' eu a trebuit s'o împart aceea cu frații mei încă în câteva părți.

Să-și lăsăm însă pe unii ca acestia, căci se vor lăsa ei odată cu capul de pragul de sus, atunci îl vor vedea și pe cel de jos (America) și să vedem, cari sunt dușmanii cei mai însemnați ai economiei.

De multe-ori însuși economul e dușmanul economiei sale. Oare nu ni-se dă prilej să vedem de multe-ori pe unii economi, cum își împovărează prea peste măsură vitele lor? Oare unii ca aceia nu-s dușmanii propriilor lor vite? Apoi nu ni-se dă earăși prilej de a vedea pe unii, că-și bat vitele lor proprii fără milă, le chinuesc, le schilăvesc prin dese bătăi, le învață cu nărav ș. a. Oare unii ca acestia nu sunt de asemenea dușmani ai propriei lor economii?

Petru Caragheorghevici.

Despre noul rege al Sârbiei comunică o foaie din București unele amănunte, din cari se vede, că familia Caragheorghevici e de origine română. De altmintrelea și număsa lui Milan Obrenovici a fost Româncă.

Eată, ce ne spune confratele din București:

În fiecare an de trei-patru ori noul Rege al Sârbiei mergea în București, trăgând de obicei la otelul Bulevard, și de aici mergea până la gara Dilga de pe Bărăgan, spre a-și vedea moșiile Ciocina și Crunții, pe cari le exploata în regie prin vărul seu Nicolaievici, mort acum un an.

La Dilga el făcuse cunoștință cu toți proprietarii și arendașii vecini, cu cari întreținea relațiuni prietenești.

Cu toată lumea noul Rege vorbea prietenește, cu unii românește, — căci vorbește bine românește, — cu alții franțuzește. Vorbea despre toate chestiunile la ordinea zilei, dar' în special despre agricultură.

Ce să mai zicem despre economii aceia, cari, fie din neștiință, fie din lene sau sărăcie, lasă vitele să se flămânzească le nutresc cu un nutreț prea rău, muced sau stricat. Oare unii ca aceia nu sunt de asemenea dușmanii vitelor lor?

Economii, cari lasă vitele de înoată în gunoiul din grajd fără așternut; aceia, cari nu despart vitele bolnave de cele sănătoase; aceia, cari lasă să pască vitele iarbă veninoasă, sau chiar și la de cele bune, cum e luțerna și trifoiul, dar' într'o măsură prea mare; oare nu sunt dușmanii de moarte ai vitelor lor?

Servitorii sau păstorii, cari bat vitele încredințate lor, nu le adapă la timp sau că le adapă înădușite: oare acestia nu sunt dușmanii vitelor? — »Păstorul bun sufletul și-l pune pentru oile sale, eară năimitul fuge și le lasă când vede primejdia, că năimit este«. Oare gândescu-se toți păstorii de vite la aceasta zisă a sfintei scripturi?

Animalele răpitoare, cum sunt urșii și lupii, cari se pot furișa în turmele de vite nepăzite cu destulă grijă și le spintecă, schilăvesc și omoară, sunt de asemenea dușmanii acelor.

Muștele peste tot, dar' cu deosebire muștele columbace sunt cei mai mari dușmani ai vitelor, pentru-că cele dintâiu le molestează într'una în decursul verei, ear' cele din urmă le chiar și omoară. Impotriva celor dintâiu le putem apăra, frecându-le cu anumite ierburi veninoase, ear' împotriva celor din urmă, ținându-le la adăpost pe timpul roitului columbacelor.

Trecând la economia de câmp, vedem de asemenea o mulțime de dușmani. Fânațele naturale, pe cari nu le grapă nimenea primăvara, apoi nu le gunoesc, pe cele șterpe de iarbă nu le seamănă cu sămânțe de ierburi, la cele băltoase nu le fac șanțuri pentru scurgere, la cele uscate nu lasă apa din apropiere, ca să le ude, pe cele concrescute cu tufe și răchți nu le lăzuiesc, moșinoaiile nu le risipesc ș. a. oare nu economii respectivi le sunt dușmanii în prima linie.

De câte ori venise să-și vadă moșiile, stătea două, trei, ba câte odată și patru săptămâni pe Bărăgan, făcând dese vizite proprietarilor și arendașilor vecini.

Între vecinii sei este și dl Al. Săulescu, arendașul moșiei Burdușelu, cu care în special îi plăcea să-și petreacă.

Nu de mult dl Al. Săulescu spuse noului Rege:

— Bine, Escelență, dacă vă place așa de mult agricultura, de ce nu vă stabiliți aici la moșie?

— Ei, pentru multe considerații politice.

— Înțeleg o parte, escelență. Nu sunteți Român și nu puteți avea iubirea ce o are un Român luminat pentru pământul seu.

— Te înșeli, domnule Săulescu. Sunt Sârb, — este adevărat, dar' de origine sunt Român macedonean, și mă mândresc cu originea mea — Toate documentele familiare accentuează originea noastră românească. Să știi dela mine, că toate familiile din Peninsula Balcanică, al căror nume se începe cu Cara...

Pământurile arătoare, pe cari nu se fac arăturile la timpul potrivit, sau nu se fac afunde destul, sau nu se fac peste sămănături brazegle de lipsă pentru scurgerea apei: oare nu tot economii respectivi le sunt dușmanii în prima linie?

Sămănăturile peste tot au cei mai mulți dușmani. De aceea și auzim adeseori zicând pe unii din economii nostri: »Că de-ar ști economul câtă sămănță i-se perde până când ajunge să pună grăunțele în coș, ar sta nici să nu mai samene«.

Elementele naturale, precum sunt peatra, grindina, înghețul, vânturile de apă, seceta ș. a., devin dușmanii sămănăturilor prin aceea, că une-ori le strică și nimicesc cu deservire. Impotriva acestora economii prevăzători încă se pot apăra încât-va asigurându-le, ear' împotriva vânturilor de apă, făcând pe șanțurile raurilor astupături mai înalte.

Animalele de casă, ca și cele sălbatică, cari se nutresc cu ierburi, devin dușmani ai sămănăturilor prin aceea că dacă se pot strecura să ajungă la ele, le rod și le strică une-ori cu deservire. Impotriva acelor se pot apăra mai cu succes sămănăturile prin anumite șanțuri, pâlani, gard mort sau viu sau prin așa numiții păzitori de câmp.

Șoarecii de câmp devin dușmanii sămănăturilor prin aceea, că înmulțindu-se într'un număr prea mare, rod și culcă la pământ sămănăturile atât până încă sunt verzi, cât și după-ce s'au copt și întărit grăunțele. Impotriva acestora ne putem apăra mai cu succes numai atunci, dacă îndată la ivirea lor își vor procura toți economii otravă de lipsă, care, așezată apoi prin găuri, poate să-și nimicească cu deservire în timpul cel mai scurt.

Lăcustele devin dușmani ai sămănăturilor prin aceea, că dacă tărăresc într'un număr prea mare peste acele, le rod și nimicesc cu deservire în decurs de câteva zile, așa că în urma lor rămâne pământul ca ars de foc. Impotriva acestora numai atunci ne putem apăra cu succes, dacă dela început până încă nu tărăresc pe câmp, le putem alunga în altă parte.

Mavro, Cerna..., sunt familii românești de origine. Românii din Balcani au fost deosebiți de celelalte rase prin culoarea feței lor: ei sunt oacheși și Turcii, de obicei, îi numeam Cara (negru), Grecii Mavros (negru), Slavii Cerna (negru). De aici familiile mari române și-au derivat numele. Unii au fost numiți Caragheorghevici, Carapetru, Caragiani, Caraianopol, etc.; alții Mavrogheni, Mavropol, etc.; alții Cernovici, Cernaiev, etc. Toți sunt Români macedoneni de origine, slavizați sau grecizați în cursul timpurilor.

— Dacă, Escelență, ai tăruri să fi socotit Român și te mândrești cu originea de Român macedonean a familiei, de ce nu te stabilești în România?

— Fiindcă iubesc România, — răspunse principele Petru Caragheorghevici.

— Iubești România și nu vii să stai în România?

— Da. De aș sta aici, într'o țară vecină cu Sârbia, numai prin prezența mea s'ar crea greutatea statului român. S'ar pretinde din Belgrad, că eu urzesc comploturi pe pă-

Gărgărițele sînt cei mai mari dușmani ai grăunțelor, cu deosebire după ce se așează în coșuri. Acelea rod miezul grăunțului, așa încât îi rămâne numai coaja. Impotriva acestora nu ne putem apăra în alt mod, decât vînturînd și aerisînd cît mai adese-ori bucatele așezate în coșuri.

Muștele de Hessen au făcut în timpul din urmă nu numai la noi, ci și în alte țeri niște daune atît de însemnate, încât a rămas ca pârilit de foc pămîntul cultivat cu sîmînături de toamna pe întinderi foarte mari. Omidele muștelor numite se furisează în sîmînăturile fragede și apoi le rod și nimicesc cu desăvîrșire. Impotriva lor ne putem apăra mai cu succes numai atunci, dac̃a înainte de sîmînat facem așa numitele sîmînături înșelătoare, pe cari ele se adună și acolo apoi acoperindu-le cu paie, le putem arde, ear' pămîntul se ară din nou și se seamănă cu ceva sîmînătură de toamnă.

Insecte de bucate (zebrus gribbus) sînt asemenea niște dușmani ai sîmînăturilor, de oare-ce insectele acestea prin Iunie, după-ce înserează, sug grăunțele pînă încã sînt în pîrgă, ear' omidele lor rod cu deosebire frunzele de orz. Impotriva acestora economii nu au putut afla pînă acum astfel de mijloace ca sã le stîrpească cu succes.

Omida fluturului de sîmînături, dacã se ivește într'un numër mai însemnat, pustiește sîmînăturile pe întinderi de jugere întregi. Omida aceasta, care ziua stă ascunsă prin frunze sau în pămînt, pustiește de-opotrivă în sîmînături, ca și în legumi și alte verdețuri, fiind-cã e foarte mîncăcioasă. Impotriva acesteia numai așa ne putem apăra cu succes, dacã culegem noaptea cu ajutorul lampelor omidele de pe sîmînături și apoi le ardem și nimicim.

Musca de grâu, vespele de paiu, molia de cucuruz ș. a. sînt tot atîta dușmani ai sîmînăturilor, cari le atacă și nimicesc.

Apionul, aurelia, și inița sînt niște dușmani ai trifoiului, tortoțelul este un dușman al luțernei, ear' insecta de napi (cleonus punctiventris et sulcirostris) este un dușman al napilor de nutreț și de zăhar.

Pomii din grădinile noastre încã au sumedenie de dușmani, dintre cari unii le nimicesc cu desăvîrșire nu numai poamele, ci chiar și trunchiurile lor.

Legumile încã au numeroși dușmani, precum sînt omidele de varzã, cînepisterițele, buretele cartofului ș. a. cari une-ori le nimicesc cu desăvîrșire.

Afarã de acestia economia de cãmp mai are și alți dușmani, de cari auzim, cã pomenește și rugăciunea, ce se cește la binecuvîntarea cãmpului. De aceea sã recere, ca economul sã fie cu deosebită bãgare de samã la dezvoltarea sîmînăturilor sale, și dacã vede, cã acelea sînt atacate în creșterea și dezvoltarea lor naturală de atare dușman vîzut sau nevîzut, se iau îndatã mîsurile de lipsã pentru stîrpirea aceleia, ca nu cumva acela sã se înrãdăcineze prea tare, de oare-ce atunci puțin folosesc și cele mai bune mijloace de stîrpire.

Ioan Georgescu.

Beția și urmările ei.

(Urmare și fine).

Ajungînd un om în urma beuturii în o stare bolnavă este încã timp ca bolnavul sã fie lecuit, dar' de astã-datã mai greu, pentru-cã trebuie sã iee doctorii, trebuie sã ție rînduealã la mîncare și nu poate mîncã ori-ce.

Tot nu ascultã, deși se isbește cu capul de pragul cel de sus, tot nu vrea sã vadã pe cei de jos, își închipue cã doctorul prea a fost aspru cu el, și cã el nu e tocmai bețiv, și cînd are cu ce, are sã se arete la alt doctor, care e mai milos, pînã atunci însã continuã a duce vieța lui în felul de pînã acuma, continuînd a bea.

Atunci lucrurile se schimbã, se îmbolnăvește mai tare, și partea din trupul lui care e mai slabã se îmbolnăvește mai tare și așa ajunge la fel de fel de boale, cari nu mai au leac. Unii, la cari maiul (ficatul) e slab, capetã dropicã, adecã se umflã pîntecele, face apã în el, se umflã picioarele și moare; altul la care inima e mai slabã, 'i-se întăresc vinele și moare tot cu umflăturã, altul la care rărunchiile sînt slabi moare tot cu dropicã; alții la cari

creerii sînt mai slabi ajung de rãmân fără vorbã, cu o mînã și un picior nu mai poate umbla, nu mai poate lucra și devine o sarcinã pentru aceia, cari sînt hãrãziți ca sã-i îngrijească.

Alții, și aceștia sînt mai fericiți, de odatã din buni, teafãri și sdraveni ce erau, cad de pe picioare și mor de odatã dupã o zãcere de cîte-va ceasuri. Alții în sfîrșit înnebunesc și neamul, copiii, nevasta și tovarășii lor sînt siliți sã-i interneze într'o casã de nebuni.

S'a aflat, cã în Germania mor din cauza beției de vinars 50 mii de inși la an. În Anglia 100 mii, dintre cari 24 mii sînt femei. În America puștirile beției de vinars sînt și mai îngrozitoare. În restimp de 10 ani (1860—70) au murit 300 mii de inși au rãmãs sãraci 100 mii de copii, — au ajuns în închisoare pentru deosebite fapte rele fãcute în stare de beție 100 mii, au nebunit 1000, ucideri au fost 1500, — sinucideri 2000, — aprinderi și jafuri în preț de 50 milioane de franci. 200 mii vèduve și 1 milion de orfani *)

Patria noastrã încã nu se lasã mai pre jos; dupã statistica din 1894 s'au venit 52 litre beuturi spirtuoase pe fie care locuitor și anume: 23.8 l. vin, 14 litre bere și 5 litre alcool curat, ceea ce corèspunde la 14 litre rachiu de bucate.

Populația Ungariei în calcul mediu cheltuiește pe an 350 de milioane cor. pentru beuturi alcoolice.

Consumarea unei cantitãți atît de mari, cu deosebire de alcool, este dovada creșterii degenerãrii morale și fizice a populației, ceea ce adeverește și prin datele statisticei criminale. Aceasta ne aratã cã în Ungaria au fost la 1891 pentru crime și delictes 81,195 persoane, la 1897 au fost pedepsite 95,660, — pentru transgresiuni la 1891 au fost 262,207, ear' la 1897 pedepsite au fost 348,831 persoane.

Aceste cifre sînt înspãimîntătoare. Causele, cari provoacã fãrãdelegi sînt diverse, dar' în primul loc

*) »Maternologia« de Dr. Dragescu pag 179.

mîntul României în contra familiei Obrenovici. De aici un șir de neplãceri pentru România. Nu vreau ca din cauza mea statul român sã întimpine neajunsuri în relațiunile sale cu scumpa mea patrie.

Beuturile alcoolice.

Fcaea naționalã sãseascã din Brașov publicã în doi numeri un articol al unui bãrbat sas, care încã vede cu multã durere de inimã rãspîndirea tot mai mare a beției printre conaționali lui. Pãrerea și datele, ce le aduce în privința aceasta, ne pot fi și nouë de învățaturã, de aceea le comunicãm și ce titorilor nostri.

De cînd au început și în patria noastrã lupta contra beției și pentru abținerea dela beuturi alcoolice (spirtuoase), formãndu-se chiar și societãți de temperanță, auzim pe mulți viieri întrebãnd: »Bine, sã nu mai cultivãm vița de vie? Pentru-ce sînt strugurii, dacã nu ne mai este ertat sã bem vin?« Ba da, sã frãsim struguri, cea mai minunatã

poamã, cît mai mulți, dãndu-ne silința a cultiva soiurile cele mai bune și a îmbunãtați pe cele-ce avem. Unde stã însã scris, cã din toți strugurii trebuie sã facem vin? Precum nu e lipsã, sã ferbem din sãcarã, cucuruz, cartofi rachiu veninos, tot așa nu e de lipsã sã facem vin din struguri. Acestia ne aduc mai mult folos, dacã 'i folosim ca nutremînt și nu ca beuturã. Atunci vor deveni și mai mult obiect de negoț, decum sînt acum. În portul din Hamburg d. e. se descarcã pe timpul culesului în fiecare Mercuri 17—18.000 butoiașe à 10 vedre ardelene de struguri și se vënd acolo, trecînd ca pãnea cea caldã.

Dacã nu s'ar folosi bucatele și cartofii pentru fierberea rachiuului, ci ca nutreț pentru porci gãini, vite, cai și ca nutrimînt pentru oameni sãraci, de bunã seama cã ar fi mai puținã foamete, mai puține fãrãdelegi, mai puțini nebuni, fețe slabe, oameni slãbînogi, copii amãriți pe lume. Vestitul preot Kneipp încã zice: »Dacã 'și-ar cumpãra lucrãtorul pãne pentru banii, ce-'i dã pe rachiu,

bere etc., ar fi cu mult mai bine hrãnit«. Dar' nu numai, cã ar fi mai bine hrãnit, ci și familia 'și-ar putã-o ținea mai bine. Cãți dintre cei-ce au fãcut seara o beție mare nu au murit în noaptea aceea sau în ziua urmãtoare loviți de gutã. Așa ceva nu se întemplã la cei-ce se rețin dela beuturã.

Nu mai în partea aceea a Ardealului, care e locuitã și de Sași, se cheltuiesc pentru beuturi alcoolice peste 6 milioane de cor. la an. Și cãrcîmele, restaurantele etc. se înmulțesc ca ciupercile. În Septemvrie 1896 s'a prezentat reginei Victoria din Anglia o rugare subscrisã de 7 milioane femei, cari cereau oprirea totalã a fabricãrii de beuturi. Rugarea nu le-a fost împlinitã, dar' fapta acelor femei înțelepte și cinștite, a avut cel puțin urmarea, cã s'au format societãți de temperanță, cari numără cinci milioane de membri, ceea ce va sã zicã mult în Anglia, aproape cea mai bețivã țearã din lume. În Svedia sînt 200.000, în Norvegia 120.000, Danemarca 45.000, Svițera 25.000 persoane cari nu gustã beuturi alcoolice.

wine alcoolul, căci cel puțin a treia parte a relelor e făcută în beție. În special $\frac{2}{3}$ din casurile crimei forței față de autorități, $\frac{1}{3}$ din casurile de vătămare grea corporală și cea mai mare parte din casurile de ucidere și jaf au fost săvârșite în beție; $\frac{2}{3}$ din casurile bătăii pe strade provin dela oameni beți. Pedepșa scurtă dictată acestor nenorociți câtă pagubă morală și economică represintă.

Dar' răul nu se mărginește nici la atât ci am ajuns la ceea ce poate fi întristător.

»O familie, un neam întreg dat spre beție poartă în sinul seu germele morții, pustiirii, lăncezește numai și cu timpul se stinge, se șterge din șirul celor ce însemnează și ei ceva în lumea aceasta.«

»Copiii bețivilor sau cei concepuți în stare de beție, moștenesc păcatul părinților, sunt timpiți la minte, supuși la boale primejdioase, înclinați și ei spre beție din neam în neam, până ce în cele din urmă pier fără urmași. Copiii bețivilor sunt oameni cu rele purtări, nemorali, înclinați spre toate păcatele. Nepoții le vor avea toate acestea în mai mare măsură și ca adaus — semne de nebunie. Strănepoții pe lângă acestea vor avea înclinații spre a se sinucide și vor fi lunatici. La a patra generație copiii se nasc cu deservire năuci, n'ajung vârsta bărbăției și s'a mântuit cu ei*).

Și dacă ar fi numai moartea trupească a bețivului tot încă lucrul nu ar fi de tot periculos; dar' din nenorocire trebuie să ne mai așteptăm și la alte isprăvi, cari toate sunt datorile beției.

Omul bețiv cât a trăit nu a făcut altceva decât, că a tot risipit din averea lui, pentru-că de o parte și-a beut-o, iar' de alta, odată cu beutura, și-a beut și mintea și ceea ce i-a mai rămas în pungă i-a fost furat și jefuit pe când el nu și avea mintea întregă.

Averea lui se risipește, nevasta și copiii rămân pe drumuri și când el a murit, în loc să capete plânsul și părererea de rău a acelora, cari rămân după el, nu capătă decât blăstămuri și pă-

*) „Maternologia» de Dr. Dragescu, pag. 179.

În America-de-nord au votat câteva state (Maine, Iowa, Vermont, Cansas, Dacota sudică și nordică) oprirea totală a tuturor bețurilor alcoolice.* În celelalte state încă crește zilnic numărul celor ce cer această opreliște. Ce rezultat are abținerea dela bețuri ne arată cifrele următoare :

Statul	Numărul locuit.	Depuneri la cassa de păstrare	De persoană
Maine	661.086	53,397.590	80.77
Ohio	3,672.816	34,606.213	9.42
Illinois	3,826.351	23,498.504	6.14

(Va urma).

*) Resultatul acesta frumos încă e de-a se mulțumi femeilor.

rieri de rău, că nu a murit mai de demult, ca să rămână ceva și pentru copii. Din cele zise până aici apare, că beția este unul dintre cele mai mari rele, cari ruinează sute și mii de averi, stărpește vieța la mii și milioane de oameni, ba nefericește chiar și neamuri întregi.

Pașii cei de ântâiu în contra beției s'au întreprins în America-de-nord pe la anul 1813. Azi în toate statele civilizate s'au înființat așa zisele societăți de cumpătare. Chiar și printre Românii noștri s'au înființat pe unele locuri astfel de societăți.

A noastră, a învățătorilor și preoților este chemarea a ne îngriji de prosperarea și bunăstarea poporului.

Preotul și învățătorul la ori-ce ocaziune trebuie să lumineze poporul prin cuvântări convingătoare, făcând a intra în mintea fiecărui om, că beția este vătămătoare în toate privințele.

Cu deosebire învățătorii trebuie să stîrnim în tinerele odrasle, ce ne sînt incrednate, — zic trebuie stîrnit disprețul față de bețurile alcoolice.

Trebuie încercat pretutindenea înființarea societăților de temperanță (cumpătare). E drept că foarte cu greu va merge, pentru-că vorba ceea: »Năravul din fire, n'are leuire«, dar' earăși »Tot învățul își are desvêțul«.

Mai ușor s'ar pute înființa așa zisele: »Reuniuni ale tinerimii« în cari tinerii promit solemn, că în decursul etății lor dela 14—18 ani nu vor bea bețuri alcoolice. Reuniunile acestea sînt de mare însemnătate, căci rețin pe tineri a nu bea bețuri alcoolice tocmai în periodul ispitelor. Tinerul, care s'a putut reținea dela bețurile alcoolice în acest period, de bună seamă că se va putea reținea și mai departe, de-a nu bea astfel de bețuri.

La muncă deci, d-lor și fraților! De încheiere mai adaug următoarele: ah! ce bine ar fi când omul n'ar mai bea bețuri alcoolice, alta ar fi averea lui; dările i-ar fi mai ușoare, pentru-că curțile ar fi pline de vietăți, coșerele pline cu produse, bărbatul cu nevasta sănătoși, și dacă sînt sănătoși pot să muncească, să și crească băieții ca să fie oameni vrednici și laudați și să le lase și avere ca deodată să rămăne oameni cu stare, ear' nu dela început înhămați la sărăcie, la chin și la necaz.

Roșia-montană, 1903.

Marian S. Ungur.

La școala de pantofari.

Și anul trecut am atras atențiunea pantofarilor noștri asupra școalei și a cursului, ce se ține în fie-care an pentru calfe și măestri în Sibiu. Durere, că meseriașii noștri nu înțeleg însemnătatea acestei școale. Nu e greșală mai mare, ca a crede, că cei patru ani de învățacel și câți-va ani de calfă te face măestru, care nu mai are trebuință de nici o învățatură. Ca și la plugărie, așa se descoper și în ale meseriașilor în tot anul lucruri noue, pe cari ne le poate învăța fără din cărți, gazete și mai bine în școală. E o plângere obștească între toți meseriașii, și nu numai români, că zilnic le merge tot mai rău, mai

ales din cauza concurenței, ce le-o fac fabricile. Și aceea trebuie să o recunoască măestrii noștri, că fabricile fac lucruri mai frumoase, deși sînt mai puțin trainice. Ce să i-faci, dacă publicul vrea să cumpere marfă, care să fie și frumoasă, deși cei mai mulți se înșală, pentru-că frumșeta acoperire de multe ori lucru slab. E cam ca și frumșeta ome-nească. De altă parte meseriașul nostru nu trebuie să uite, că cel ce rămăne tot în ogarșa veche, ajunge cu timpul să fie socotit numa cârpaci, căci îl întrec cei ce pricep mai binei rostul lumii de astăzi.

La școala de păpușărie și pielărie din Sibiu se va ține pentru pantofari și cismari, cari nu locuesc în Sibiu, un curs, care incepe în 9 August și se sfârșește în 26 Aug. a. o. Invățătura se dă în limba germană și maghiară în fie care zi (dela 8=12 și dela 2—6. Plată nu se cere. Obiectele sînt următoarele: geometrie pentru desemnul modelelor croitul, studiul picioarelor, măsuratul și învățături despre materiale folosite la această meserie. Cei ce iau parte capătă cuartir și pat gratuit. La cei ce participă se vor da și 4—5 stipendii de câte 10 cor., pe cari le vor căpăta cei ce au atestat de sărăcie și vor ave cele mai bune atestate de școală. La sfîrșitul cursului, capătă fiecare un atestat. Toți măestrii și calfele, cari vor să iee parte, să se înștiințeze la dl Martin Schuster, profesor gimnasial, Sibiu, Sag-Gasse (Strada Turnului) până la 25 Iulie a. c.

Cheltuelile sînt mici pentru cele 2 săptămăni, deci grăbească-se cât mai mulți din păpușarii noștri, cel puțin cei din comitatul Sibiului, și înștiințeze-se la curs.

Negoțul de lemne din România.

Printre articolele cari contribuesc cu sume însemnate la negoțul din afară al României e și lemnul.

Eată câteva date în privința aceasta :

În România suprafața acoperită cu păduri e de 2.536,790 hectare. Din această suprafață împădurită 40 la sută aparține statului, 52 particularilor și 8 la sută domeniilor Coroanei.

După esența lemnului, care formează pădurile, avem :

344.753	hectare	brad și pin
510.308	>	fag
722.739	>	fag și stejar
792.936	>	stejar
139.769	>	plop
16.085	>	salcim
2.526.590	>	

În strimtorile întunecate ale munților sînt multe păduri seculare a căror tăiere nu se poate face decât prin ajutorul căilor ferate.

Din punctul de vedere al ținuturilor unde se afă fiecare esență de arbori putem spune că: în județele muntoase și pe creștetul munților e brad și pin; pe pante e pin și tag amestecat; la baza munților e numai fag. În ținutul colinelor crește fagul și stejarul.

În afară de arborii numiți mai sînt pe oare-care întindere: frasini, ulmi, cireși sălbateci.

Esploatarea și întreținerea pădurilor se fac de cătră stat și de marii proprietari de păduri. Micii proprietari însă, cari au păduri de colină, nu fac es loatări regulate.

Esploatarea nesistematică și neîngrijirea pădurilor a făcut ca numai în pădurile statului să se mai poată găsi azi trunchiuri de arbori de 50 și 75 c. m. în lățime.

În regiunile de șes ale țării terenurile păduroase au fost aproape toate despădurite și această lucrare continuă în fiecare an, în dauna silviculturii și în câștigul agriculturii.

România esportă lemne de peste 50 ani, dar' abia în ultimii doi ani țifra esportului a trecut peste 10 milioane.

În anul 1902 țifra provenită din esportul lemnului a trecut peste 20 milioane.

Dar' pe lângă esportul lemnului din țară se trec pentru Galați, mari cantități de lemne. Așa dela 1890—1900 s'au trecut lemne pentru 9 milioane, în medie, pe an. Acele lemne sânt aduse din Bucovina și Galiția.

În 1901 s'au esportat prin Galați 318.957 tone lemne: din România, în Rusia, Olanda, Turcia, Franța, Italia, Belgia, Africa etc.

Restul de lemne necesar acelor state și altora s'au transportat la Galați, fiind aduse din Ardeal, Galiția și Bucovina.

Lemnele menite Rusiei merg la Batum unde se întrebuintează la facerea butoanelor pentru petrol. În Bulgaria se trimit lemnele cu plute și servesc în special pentru stilpi de telegraf.

La Anvers în Belgia se esportă traverse menite pentru Statul Congo.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Știmpul pentru învățacei de prăvălie. Societatea comercianților români din Brașov face cunoscut, că dă ajutoare de câte 100—200 cor. anual la băeți, cari se vor aplica la vr'un ram comercial ca învățacei în Brașov. Dela ei se cere să aibă cel puțin 2 clase gimnaziale, reale sau civile. Cererile se se adreseze preșidentului societății, dlui Teodor Nicolau în Brașov.

Ear' boala de gură și de unghii. În Sîmnic s'a constatat boala de gură și de unghii în 93 de curți la 146 vite. Oamenii au ascuns în prostia lor boala dar' nu numai atâta, ci a adus și la târgul de săptămână vite, așa că târgul de vite din Sibiu s'a oprit din nou. Cei vinovați vor primi o pedeapsă aspră

O nouă cale ferată în Torontal Din Hatzfeld peste comuna Grabaș și Bogaroș e vorba să se construeze o nouă cale ferată, care să fie împreună cu linia aradană.

Țigări sărace în nicotină. Administrațiunile monopolului de tabac din Austro-Ungaria au făcut studii pentru facerea de țigări sărace în nicotină (veninul tabacului). La toamnă se va începe deocamdată cu 2 soiuri: »Rositas«, bucata cu 8 bani, și »Sectos«, buc. cu 20 bani

Mlădițe de vfi nu e iertat să aducem nici din Austria și Bosnia, nici din alte țări. Așa sună ordinațiunea ministrului de agricultură de sub nr. 26400 Și negoțul din launtrul țării nu e pe deplin liber. Așa d. e. se pot aduce vițe de vie în comitatele Bistrița-Năsăud, Făgăraș, Sibiu și Cluj numai cu învoirea ministrului și pe lângă un certificat dat de vicecomitele acestor comitate. Tot așa în Orășrie, Romoz. Mlădițele trimise trebuie pachetate în pânză da saci sau în lădițe. Cei-ce calcă dispozițiile acestei ordinațiuni se pedepsesc după § 12 din art. de lege XVII. din 1883.

Comerțul estern al Ungariei. După datele publicate de biroul statistic central din Budapesta s'au importat în Ungaria dela 1 Ianuarie până la 31 Maiu 14.9 milioane m. m. și 1 mil. 315 mii bucăți de marfă. Dintre acestea 9.1 mil. m. m. și 421 mii bucăți au fost din Austria. În acelaș timp s'au esportat 24.1 mil. m. m. și 2½ mil. bucăți, dintre cari 16.7 mil. m. m. și 1½ mil. bucăți la Austria.

SFATURI.

Păstrarea ouălor. Păstrarea pe timp cât mai îndelungat a ouălor proaspete e de însemnătate și pentru cumpărător, dar' și pentru vînzător, îndeosebi la orașe, unde prețul ouălor crește, mai ales iarna, din samă afară. Oamenii au aflat diferite mijloace pentru păstrarea ouălor, dintre cari s'a dovedit mai bun următorul: Cumpărăm un chilogram silicat de natron (Wasserglas) din farmacie (apotecă) sau drogerie și-l disolvăm pe încetul în 4 litri de apă rece. Ouăle le punem în soluțiunea aceasta, păstrată mai bine în vase de pământ șmalțuite, viîndu-le cu virful în jos și grijind, ca soluțiunea să treacă peste ele. Apa evaporată o locuim din când în când cu cantități mici de apă. Ca să nu iese ouăle la suprafață, punem o farfurie de-asupra vasului. Când vrem să ferbem un ou păstrat în felul acesta, trebuie să facem în coaja lui mai întâiu o găurice mică, altminteri plesnește.

Cât de bine se păstrează ouăle în felul acesta a dovedit și împrejurarea, că și după un an de zile au ieșit din astfel de ouă, puse sub cloacă, pui. Ouăle acestea nu-și perd gustul, nu se strică deci nici după un an de zile.

Contra jiviniilor. Au început nădufurile și cu ele chinul jiviniilor mici și mari cari ne fac în odae tot felul de amărăciuni. Pentru lupta contra lor vor fi bine primite câte-va sfaturi. Pentru de-a alunga muștele din odăi, închidem uși și ferești și afumăm cu foi uscate de bostani. Hârtie de muște ne putem face ungând hârtie sugătoare cu un cir făcut din piper zdrobit, zahăr și apă. Hârtia o punem pe o farfurie și o jilăvim. Musculițele le prăpădim mai bine, dacă aprindem o lampă, a cărei sticlă am uns-o subțire cu miere sau apă cu zahăr. În scurt timp nu va mai rămânea nici o musculiță vie. De molii ne apărăm hainele de iarnă punând foi mari de tabac în lada cu hainele sau învelind aceasta în hârtie de gazete.

Drumurile comitatense și dreptul de proprietate. Când e vorba de-a croi un drum nou sau de-a muta unul vechiu, trebuie să se aprobeze mai întâiu planul. La statorirea despăgubirii, ce are să capete proprietarul, e chemat tribunalul, pe al cărui teritor se face drumul. Comitatul are să se adreseze tribunalului, care trimite un jude la fața locului. Aici numesc amândouă partidele, proprietar și comitat, câte un pricepător, judele pe al treilea. Pe baza celor spuse de acești trei price-

pători hotărăște apoi tribunalul, care să fie suma de despăgubire. Contra hotărării tribunalului se poate apela la tablă, de aici la curtea de cassatie (curie). Legea despre drumuri e articolul I. din 1891, cea despre desproprietări e articolul 41 din 1881, cari amândouă au valoare în astfel de cazuri.

FELURIMI.

Primele vorbe ale copilașilor romani. Despre limba copiilor de leagăn romani știm foarte puțin. Cel dintăiu cuvânt, ce-l rostea copilașul roman, era cuvântul »mamma«, pe care copilul îl poate mai ușor pronunța și care a ajuns astfel cuvânt internațional. La Romani cuvântul mamma nu însemna numai mamă, ci și doică. E interesantă o epigramă romană, în care o fată bătrână, ca să se arete tinără, agrăia pe părinții ei cu cuvintele copiilor de leagăn. Pe inscripții romane se află chiar diminutivul mammula. Față de cuvântul »mamma« se află la Romani cuvântul »tata« sau »atta«, care înseamnă tată sau bunic. Alte cuvinte ale copiilor romani erau nonnus și nonna, care însemna îngrijitor sau îngrijitoare de copii. Espresiuni des întrebuintate la copiii romani erau pusus și pusa, cu care părinții mângăiau și împăcau pe copiii lor. Astfel de cuvinte mai erau: columbus (porumb), pullus (puiu), palladia sau domnula (domniță) Copilașul roman, când îi era sete, zicea: bua, ear' părinții când îl întrebau, dacă îi e sete, ziceau: bu? Prin cuvântul pappara arăta copilul roman, că îi este foame, ear' cuvântul »sărutare« se numia: abbo. Doica legăna copiii cu cuvântul: lalla. A și rămas un cântec roman de leagăn, care se și începe astfel: »lalla, lalla, lalla, aut dormi aut lacta«. Leagănul se numia ninna. Ar fi foarte interesant să știm toate cuvintele ce le folosiau la Romani copiii de leagăn. Unele din ele s'au păstrat aproape întocmai și la noi Români, urmașii vitejilor Romani.

RIS.

Se bolnăvise Culița Țiganul rău. Dada ca să-l mai mângăie, îl întrebă într'o zi:

- Nu vrei tu ceva, măi dancicu dadii?
- Ba vreau tete, vreau.
- Ce vrei, sgura maichii?
- Da struguri, na.

— De unde să-ți dee struguri? Că era tocmai primăvara. Dar' ca să-l mângăie, începă a se ruga dada:

»Doamne, Doamne, preasfințite, lungește-ți boala, până om avă și noi struguri.«

GLUMĂ.

Acolo sânt celalalți copii...

Stimate dle profesor! Băiatul meu, Ionică B., din a doua clasă gimnazială îmi spune, că voești a-ți da notă rea din matematică. Te rog să nu o faci asta, că nu-ți șede bine. Dar' dacă cu toate aceste ai mania a da note rele, *acolo sânt celalalți copii.*

Din »Femeia și Familia«.

SCRISORI.

Comune greu lovite.

Lunca, 26 Iunie c.

Cred că și voi aduce aminte cetitorii acestei foi, că comunele Lodroman și Lunca (com. Târnava - mică) în vara anului 1897, în urma unor ploi torențiale au fost total surpate. Și că în urma demersurilor pe la forurile administrative și la sprignul fostului comite Sándor János, înaltul guvern le-a fost votat un ajutor de 6000 floreni (12000 cor.) pentru regulare. Pe lângă această sumă de bani prestând poporul sute de zile cu palma și cu carul, s'au făcut mai multe ieșături, legături, implături etc. așa încât în primăvara anului curent regularea a ajuns aproape la sfârșit.

Și se spera, că numitele comune pentru vecie rînt scutite contra acestor fel de surpături. Dar' de scurtă durată a fost speranța țărmănilor locuitori. De oare-ce Mercuri în 24 Iunie n., dela orele 5 $\frac{1}{2}$, până la 8 p. m. s'a descărcat asupra numitelor comune o ploaie torențială împreună cu rupere de nor, care a nimicit toate ieșăturile lucrute în cincii ani de zile, așa încât comunele numite au un aspect cu mult mai înfiorător ca înainte de regulare, fiind întregi surpate încât mai mulți locuitori abia cu piciorul pot ieși din curțile lor. Poporul se află în culmea disperării. De oare-ce pe lângă surparea comunelor au suferit pagube grozave și în sîmănături. Pămînturile eșezate pe deal au fost spălate, ducînd povealele cu sine tot locul arabil cu plante cu tot, ear' cele de pe șes sînt înămolite. Mai multe oi, porci, capre în drumul lor către casă, au fost luate și înscate de povele. Daunele ce urcă la mai multe mii de coroane.

S. I.

Alegere de notar.

Sășăuș, Iunie c.

Cu adevărată bucurie lau peana în mînă, pentru-ca să vă scriu despre un lucru de mare însemnătate pentru comuna noastră, întemplat zilele acestea.

E vorba despre alegerea de notar comunal în Sășăuș devenită acum comună mare. Sînt aproape 3 ani, de cînd, după depărtarea fostului notar A. Neagoe dela postul de notar cercual dela noi, s'a început procesul de despărțire a celor două comune Sășăuș și Ilimbav, care compuneau notariatul cercual Sășăuș, în care timp am fost nevoiți a avea tot numai notar substituit, care afară de trebile oficioase, foarte puțin s'a interesat de celelalte afaceri locale comunale, fiind astfel comuna avisată numai la puterile ei.

Câte ne-ajunsuri și câte necazuri au isvorit din împrejurarea aceasta, o știm mai bine noi, cari în toată ziua am fost siliiți a ne lupta cu ele.

În urmă, după 2 ani și jumătate, apropiindu-se sfîrșitul procesului de despărțire a acestor 2 comune, prin declararea amîndorora de comune mari, dl primpretor al cercului Noerichiu, în cunoscutul seu interes ce-l poartă față de comunele de sub îngrijirea d-sale, a un nimerit și norocos oiaș, la 1 Febr.

1903, a trimis ca substituit pe actualul notar Ioan Fanea, care primind cancelaria în seamă în o stare de tot slabă, prin muncă statornică ziua și noaptea, prin pricepere și sîrguință peste măsură, a adus stările din comună la o rînduială, care poate mulțumi pe ori cine. Prin purtarea dînsului bună, prin blîndeța și tratarea omenească cu mic cu mare, și-a câștigat în timp de 4 luni și jumătate iubirea și stima tuturor locuitorilor din comună, ceea-ce la alegerea d-sale de notar comunal, întemplată în 13 l. c., sub înțeleapta conducere a dlui primpretor Gustav Huner, s'a și adevărit pe deplin, fiind ales din 4 candidați dl Ioan Fanea, pe lângă o mare însuflețire și bucurie a tuturor, cu aclamațiune, intrunind voturile și plăcerea la toți cei 24 membrii prezenți ai reprezentanței.

Dorind ca alegerea aceasta foarte nimerită să fie pentru un timp cât mai lung, nu pot încheia fără să aduc mulțumită și mult stimatului domn primpretor Gustav Huner, care prin trimiterea domnului notar Ioan Fanea, ca substituit în Sășăuș, a făcut cu puțință alegerea și câștigarea unuia om, la care cu încredere și iubire privește întreaga comună, atât de mult bîntuită de oătăva vreme.

Un reprezentant.

CRONICĂ.

O matronă română. În Oravița-rom. s'a făcut la biserica ort-rom. din contribuiri particulare ale parohieilor o templă nouă în atelierul I. Cotărlă și fiului.

Pictura și auritura templei în preț de cor. 2200. — o face acum pe spesele sale o țerancă cu stare imbelșugată, vîd. Măria Călin, din Oravița-rom. O jertfă creștinească pentru care cerul îi va răsplăti și aici și dincolo de mormînt. Carol Pavlovici, preș. rom. paroch

Ce timp este pe vară. Cunoscutul proroc al vremurilor Rudolf Falb zice, că prima săptămîna din Iulie va fi rece și ploioasă, ear după aceea vor urma zile calde și timp uscat. Ziua de 9 Iulie e zi critică de rangul al treilea. Între 20 și 24 Iulie se așteaptă vîfore mari cu ploaie puțină, și apoi ear va urma timp frumos. În August va fi în genere vreme senină și caldă, afară de începutul și sfîrșitul lunii. Ziua de 24 August e zi critică de rangul prim. În Septembrie vor fi foarte multe ploi și furtuni; în săptămîna a doua și a treia a lui Septembrie va cadea în continuu ploaie.

Erăși atentat. Să șvonește că un oficer rus a volt să între la Țarul cu scop de a-l împușca. A fost însă prins și întemnițat. Foile din Constantinopol aduc știrea, că s'a escat foc în apropierea chillei Sultanului. Focul a fost însă stîns la moment. Toate aceste știri arată că chiar și aerul e plin de senzații. Doamne îndreaptă inimile păcătoșilor.

Catastrofa unei armate engleze: O telegramă sosită din Djibuti la Londra aduce știre despre o catastrofă mare ce a îndurat armata engleză din Somali. Trupele indigene (răsculate) au măcelărit întreaga armată engleză. Știrea e cu atât mai probabilă, cu cât știrile din urmă sosite la Londra, spuneau că trupele mullahilor au cernit armata engleză.

Un copil opărit. În casa economului I. R. din Budinț (Binaț) au ferit tîrîșe pentru porci. Căldarea au gollit-o într'un ciubăr, lângă care se juca un copil de trei ani al lui I. R. Rămînînd singur, băiatul s'a uitat în ciubărul cu tîrîșele ferbinți și din negrijă a căzut în ele. Până să alerge părinții, copilul era mort. Judecătoria a pornit cercetare și părinții fără grijă vor fi și pedepsiți.

Cutremur de pămînt. În orașul Erlau (Uogaris) a fost în 26 Iunie un puternic cutremur de pămînt. Zguduiriile de pămînt s'au repețit de 3-4 ori. În suburbia s'au surupat câte va case, în orașul întreg o mulțime de hoarne (coșuri) în oreș a făcut preste tot multe stricăciuni și abia este casă, care să nu fie suferit mai multe sau mai puțin. Cel mai mulți locuitori erau încă în pat, cînd au început zguduiriile și ne putem în hipul grozei, cu care au alergat pe stradă. Dintre oameni nu s'a prăpădit nici unul. Cutremurul s'a simțit și în Budapesta, Ó Gyalla și Rozanyó, dar' așa de slab, încât oamenii n'au știut nimic, numai la seismogrof (mașină pentru observarea cutremurilor) s'a văzut arătat.

Lăcuste. Nici grîndină, nici foc, nici chiar Țătarii de-ar fi umblat n'ar fi lăsat după ei urme atît de grozave, ca și acelea de pe hotarul comunei Jászker între Unguri, unde lăcustele au nimicit toată recolta. După-cum se scrie din Jászaját: devastăția aceasta grozavă s'a întemplat în scurte 3 zile, în așa măsură că pe întreg hotarul n'a rămas nici o boabă de grâu, nici un firicel de iarbă. Locuitorii au luat toate măsurile de apărare, au săpat șanțuri, pe cari le-au umplut cu paie și le-au aprins, dar' totul înzădar. Guvernul a trimis un secretar ministerial și autoritățile au luat măsuri ca să localizeze primejdia și să nimicească puvoicul de lăcuste.

Ce spun surorile reginei Draga. Surorile reginei Draga sosind la Viena au făcut următoarele declarații ziaristilor: Sîntem uimite că trăim încă. E cu neputință de descris ceea-ce am suferit. Era hotărît asaltul casei noastre și trebuia să fim ucise cu lovituri de sicure. Moartea eroică a fraților noștri ne-a scăpat pe noi. Cînd uoigașii au zis lui Nicodim:

— Sărută pe fratele tău și pregătește-te de moarte.

Eată peptul meu de soldat!

»Trageți, m'șerabililor!

»Sora noastră Draga, neavînd copil, — au urmat tinerile fete — se hotărîse ca să se poată continua neamul Obrenovicilor.

»Dînsa trăia în momentul cînd a fost aruncată pe fereastră.

Fuga din temniță a unui vestit revoluționar rus. Vestitul revoluționar Pavel Polimanoff, fost condamnat la moarte și căruic, în urma grației Țarului, i-se schimbase pedeapsa cu moarte în închisoare pe toată viața, a isbutit în mod miraculos să fugă din fortăreața Petru și Pavel și să treacă în Germania. Crima lui Polimanoff era, că acum mai mulți ani, pentru a scăpa pe tovarășii săi dela temniță, a ucis un gardian.

Inveninare. Soția respicientului în pensune Carol Temesvári — una dintre cele mai frumoase femei din Năsăud — s'a inveninat la 30 Iunie, și în butul ajutorului grabnic ce i s'a dat din partea medicilor, a murit în chinurile cele mai grozave, — lăsînd în urma ei trei copilași și un bărbat ce o iubia nespuse de mult. Causa numai să presupune.

Rachiul. In Laz a fost scos din rîul Sebeşului ţeranul G. O. din Şugag (com. Sibiu). El plecase Duminecă beat cătră casă. Pe drum a căzut în rîu şi s'a înecat.

Uois şi apoi spânzurat. In Ponor (com. Bihor) era un ţeran vrednic şi muncitor, cu numele Mihai Suci. In dimineaţa zilei de 17 Iunie l'au aflat oamenii spânzurat de un pom de lângă casa lui proprie. Toţi s'au mirat de fapta asta. 'L-au dus în casă, l'au pus în sicriu, pregătindu-se toate pentru înmormîntare. Nevasta lui plîngea minune mare. Când s'ajunseseră la mormînt, nişte oameni li optiră preotului, că Mihai n'a murit spânzurat, ci a fost sugrumat mai înainte. Preotul n'a voit să-l înmormînteze, ci a încunştînit gendarmeria. Sa făcut cercetare şi s'a aflat, că nevasta nenorocitului, o femeie stricată, trăia în neleguire cu un alt ticălos şi amîndoi l'au uois şi spânzurat apoi, ca să nu se dovedească crima. Cele două feare sînt acum în temniţa d.n. Oradea-mare.

Cum se îmbogăţeşte Jidanul. Jidanul Mandel din Pesta încirpase 1000 fl. Cu banii aceştia şi-a deschis o prăvălie. In timp de două luni a făcut datorii de 35 mii coroane, pe când toată marfa lui din prăvălie nu era nici pe jumătate atîta vrednică şi nici nu era plătită. Ce-a făcut Jidanul? A banerolat şi fiindcă ei orbu' putea vedea, că e înşelătorie a fost pedepsit, dar' nu aşă de greu, numai cu 8 zile. Creditorii pot fluera.

Sinucidă încăpăţinat. Muncitorul Krem din Timişoara a vrut să se sinucidă. El e înserat, dar' cu nevastă sa a dus o din cauza betiei lui tot în ceartă, aşă că ea l'apărăsit. El a plecat atunci la Viena, unde avea o soră teatrală. Aceasta i-a dat 400 cor., ca să meargă la America. In Brexa nu l'au primit pe corabie, pentru-că n'avea paşaport. S'a retras acasă şi aici a dus o tot în beţii, până şi-a isprăvit banii. Atunci s'a împuşcat. Dus la spital, au vrut să-l lege rana, dar' el a început să lovească în medic şi în toţi cei din jurul lui, totodată a apăsat cât a putut pe rană, din care a scîrît glonţul — afară. Spre mirarea tuturor a luat-o la sînătoarea din spital şi nimeni nu ştie acum, unde e.

Dragoste nebună. In Karlsbad, care este un loc renumit de băi în Boemia, unde se duc mii de oameni, cari sufer de stomac, s'a întîmplat alaltăieri o mare nenorocire. Un locotenent din Stuttgart (Germania) cu numele August Hoffmann sebose acolo, spre a-şi vedea iubita, care era fiica unui comerciant. Locotenentul o iubia, dar' părinţii nu voiau să o dea după el, zi înd, că fata e cam bolnavă şi tatăl se u a dus-o la Karlsbad. Alaltăieri dimineaţă, când bătrînul comerciant se duse la fântână să bea apa prezervată de medic, locotenentul a pătruns în locuinţa lui şi găsind fata singură a împuşcat-o, apoi s'a puşcat şi pe sine.

Caragheorghievici — ameninţat. O depeşă din Londra anunţă, că in ziua sosirii sale în capitala Sîrbiei, noul rege a primit o scrisoare anonimă, în care aderenţii dinastiei Obrenovicil il ameninţă cu moarte, dacă nu-l va pedepsi pe asasinii părechii regale.

Inecat Economul Stefan Horváth din Medves (com. Timiş) şi scolda denunzi caii in rîul Timiş. El merse însă prea departe spre mijlocul rîului, fû apucat şi dus de valuri, până ce într'un loc mai adînc se cufundă şi dispărî în apă. Horváth era de 28 ani. Cadavrul lui nu s'a aflat pînă acum.

Nebunul. Din Paris se scrie următoarea întîmplare tragică: In strada marelui Domnului din Nazaret (Rue Notre Dame de Nazareth) locuia într'o odale un domn cu numele Charron, împreună cu nevasta sa. Lumea credea că trăiesc fericiţi. Zilele acestea însă vecinii observară, că Charron nu lese la plimblare cu nevasta, cum îi era obiceiul, ci numai singur. Portarul într'o dimineaţă a bătut la uşa lui Charron, dar' n'a primit răspuns. Atunci a spart uşa şi a găsit pe Charron culcat pe spate în pat. Întrebându-l unde-i nevasta, a răspuns, că doarme şi nu vrea să se trezească. Cersetînd mai departe, portarul a descoperit cadavrul femeii, cu gâtul tăiat. Charron înnebunise şi in nebunia sa a tăiat cu briciul gâtul nevastei sale. El a fost transportat la balamuc.

Pertractare scandalosă. La o judecătorie cerouală din Budapesta s'a pertractat Mercuri un proces sumar. Atît reclamantul cât şi reclamatul îşi apărău stranie punctul de vedere. Reclamantul Blum (Croitor) s'a luat la ceartă cu adv. reclamatului, Dr. Ilie Gábor. Urmarea a fost că avocatul Ilie Gábor a lovit pe Blum cu sticla de cerneală in cap. Capul lui Blum s'a acoperit de cerneală şi sânge. S'a izcat apoi adevărată bătaie între partide, cari îşi spintecară una alteia hainele şi îşi smulseră una alteia părul din cap. Judecătorul şi publicul present abia i-a putut despărţi. Atît pîrîtorul (reclamantul) cât şi pîrîtul (reclamatul) au fost duşi la poliţie, unde s'a luat cu ei protocol.

Gheaţă, negură şi tăciuno Aceste sînt spaima economilor şi de ele n'au fost economii in anul acesta de loc scutiţi. Speranţele in o recoltă bună s'au dus în vînt. Pe baza constatîrilor oficioase recolta grăului promise a fi cu 8 milioane mîji metriche mai mică, ca in anul trecut, ear' săcars, orzul şi ovşul încă nu va ajunge la cantitatea din anul trecut. Din toate părţile ţării vin ştiri despre starea destul de rea a sîmînturilor. In jurul Caransebeşului şi in valea Bistrei cel puţin 20 procente a sîmînturilor sînt culcate la pămînt in urma ploilor mari şi îndelungate. Terenul e aşă de umed, că ici-colea chiar recolta de grădină e ameninţată. Pînă acum se speră totuşi o recoltă mijlocie.

Concert. Corul vocal bisericesc gr-or. din Bozoviciu arangeră la 29 Iunie 1903 st. v. (12 Iulie 1901 st. n.) in ziua de sf. Petru şi Pavel concert împreună cu teatru şi joc in grădina eventual in sala casei române, »Hotel Staniloviciu«. Inceputul la 8 ore seara

Moarte groaznică. Ţeranul Zeno Gajim din Chişoda (com. Timiş) şi-a sprins singur casa, apoi s'a încuiat in odale Coperişul casei era de paie şi astfel focul s'a lăţit repede. Oamenii, cari veniseră să dea ajutor, observînd că uşa casei e încuiată, sparseră uşa şi intrară înlăuntru, dar' nefericitul Gajim se prefăcuse deja in cărbune.

Ruptură de nori şi moarte de om. In comuna Rudeiu (com. Tîrnava mare) a fost in 22 Iunie o ploaie grozavă, care a umflat pârăul din sat aşă de tare, încît s'au înecat doi copii. Nevasta unui om, care e in America, alergă dela cîmp cătră casă, in braţe cu un copiluş de 2 ani, de mîna cu unul de şapte ani. Voind să treacă preste apă, a luncat şi căzînd lăsa copilul mai mîrişor de mîna Voind să-l prindă, a fost cuprinsă de valurile apei şi in groază a scîpat şi pe cel mic. Căţiva oameni au alergat între ajutor, dar au aflat numai pe biata mamă aruncată de valuri la ţermure.

Răsbunări murdare. Oetima următoarele: In ziua de 24 Iunie n. mai mulţi Români din tractul Iliei şi ai Dobrei au fost citaţi la pretură; fiindcă au fost toţi din partida dlui Dr. Vlad. Şi-au pus toţi frunză verde de stejar şi in frunte cu dl protopop Morariu au intrat in cancelarie. Să fi văzut cum se uitau la ei Unguraşii, ca lupii la mei. Dintre toţi mai rău au pedepsit pe comerciantul rom. Socaciu din Ilia, fiindcă nainte de alegere cu o lună a fost împărţit neşte placate, atrăgînd atenţiunea publicului la stofele d-nei sale ce le avea acolo in prăvălie. S'a pedepsit cu 200 coroane. Pe învăţătorul pensionat Nicolau Juga din Bretia pentru-că a lăsat trăsura singură in 3 Iunie a. c. (ceea-ce nu e drept) l'a pedepsit cu 50 cor. amendă in bani. Toate acestea din răsbunare. Dar să nu lăsam, să apelăm la comitat şi dacă va trebui pînă la minister. Nu ne lăsam batjocoriţi de un ţiflindar, călcăie rupte.

Fabrică explodată. Din Londra vin ştiri despre o catastrofă groaznică. Joi dimineaţa in urma unei explozii fabrica de lydît a arsenalului din Woolwich a fost nimicită pînă in temelii. Numărul jertfelor pînă acum nu s'a putut constata, dar' se vorbeşte de 14 morţi şi mai bine de 20 răniţi. Woolwich e in depărtare de 3 cîmuri de Londra. In arsenalele şi laboratorile de-acolo lucrează 10.000 oameni. Causa catastrofei a fost o explozie de lydît, o materie explozivă de o putere extra-ordinară. Mai ales e primejdios gazul ce se dezoaltă după explodarea lui, căci asfixiasă, cum s'a întîmplat şi in ultimul războiu din Africa, unde au murit chiar şi cei uşor răniţi. Puterea exploziei a fost atît de mare, încât o bucată mare de fer a fost aruncată peste rîul Tamisei pînă la locul Royal Albert. Inaintea porţii arsenalului mereu e adunată lume multă, mai ales membrii familiilor celor nenorociţi. Numai rudeniilor mai apropiate li-s'a dat voie să intre. Preşedintele republicii franceze Loubet in telegramă şi-a exprimat condolenţele. M. Sa Eduard a răspuns numai decît mulţumindu-l in termeni foarte calzi.

Luptă sîngeroasă cu hoţii. In Ciocova au fost împuşcaţi 2 poliţişti de nişte hoji, cari voiau să fure bucate. Despre acest caz oetima in »Drapelui«: In magazinul jidelui ceroual in pensiune Alex. Csáó de mult timp s'a observat, că sead bucatele. Astfel comuna a decis să păzească strict mag zului. De 3 zile steteau neîntrerupt lângă magazin 2 poliţişti comunali. Marţi noaptea pe la 12 ore observară cei doi poliţişti, George Musteşiu şi Stefan Vuia, că un car se apropie de magazin. Alergară deci repede in magazin. Abia au trecut însă pragul, când 2 puşcături au culcat pe ambii poliţişti la pămînt. George Musteşiu a murit imediat, Vuia însă s'a sculat repede şi s'a aruncat asupra unuia dintre tâlhari, strigînd totodată după ajutor. Atunci celalalt hoj a lovit aşă de tare pe Vuia cu patul puştii in cap, încît imediat căzî leşinat la pămînt. Hoţii se suiră apoi in car şi o luară la fugă. Abia într'un târziu s'au deşteptat oamenii din casă, cari au aflat pe Musteşiu mort şi pe Vuia leşinat. La uşa magazinului au aflat 2 saci plini cu grâu, o puşcă de vînat şi o pîlărie. S'a pornit cercetare amănunţită. Stefan Vuia (om de 26 ani, căsătorit şi tată a 2 copii) a fost transportat in spital la Timişoara. O comisie judecătorească s'a dus la faţa locului pentru a asista la secţionarea cadavrului lui G. Musteşiu. E remarcabil că Mercuri s'a aflat pe drumul de ţeară al Ciocovei cadavrul ţeranului Ioan Sarendal spânzurat de un pom. Pîlărie nu avea. Gendarmeria crede, că unul dintre hoji a fost Sarendal, care de frică să nu fie prins, s'a sinucis.

Mulțămire publică. Cu ocaziunea aranjării producției teatrale-declama-torice cu elevii școlii gr-or din Vaidasig, împreună cu petrecerea în seara de Sf. George a. o, s'au făcut următoarele suprasolviri: dl Vasiliu Gan, prot. 4 cor.; dl Simion Stoica, med. 5 cor. și vre-o 23 cărți pentru biblioteca școlară din Vaidasig, dl Atanasiu Hopârtean, paroch, 2 cor. 40 bani; dl Ioan Hopârtean, paroch, 4 cor. 40 bani; Vincențiu Nemes, paroch, 1 cor.; dl Ioan Oniga, paroch, 20 bani; dl Andreiu Muntean, inv, 2 cor.; dl Vasiliu Hopârtean, not. cercual, 1 cor.; dl Nicolau Fodorean, inv., 1 cor.; dl Ioan Moldovan, inv, 20 bani; dl Macaveiu Cutean, inv. 40 bani; Vasiliu Iuonciu, inv, Vasiliu Butură, Vasiliu Miclea, inv. fiecare câte 20 bani; Ioan Tanase 60 bani; Ioachim Groze, inv., Ioan Bucur, Teodor Nicoară, fie-care câte 20 bani; Sameon Oniga, inv. gr. cath. 1 cor. 60 bani; Teodor Oniga, jude 40 bani; Ananie Urcan, jude 1 cor. 40 bani. Suma suprasolvirilor 27 cor. 80 bani. Primească binevoitorii supra-solvitori mulțumitele noastre și pe acasă oale.

Preste tot au intrat 83 coroane achitându-se spașele avute a rămas venit curat 30 cor. 79 bani. S'au procurat cărți pentru biblioteca școlară din loc. Vaidasig, la 13 Iunie v. 1903. Grigoriu Pop, paroch; Pavel Stanciu, învățător.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlul Lica Duca, Ghiriș. Cererea d-voastră nu se poate încuviința.

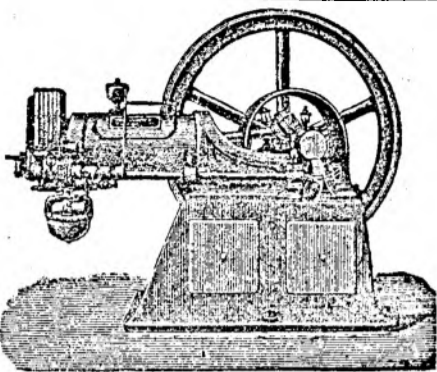
Dlul Teodor Sancu, America. Cărțile ce-ruite s'au trimis recomandat la adresa cea ve-che. Neajungând banii nu le-am putut trimite pe toate. »Foaia Poporului« o expedăm de azi în colo la adresa cea nouă. Nu vă uitați a re-clama pachetul cu cărțile!

Dlul N. Suci, Brema. Am primit dela DV. 2.05 cor., dar' abonamentul face 5 cor. pe o jumătate de an. Vă rugăm decl a trimite și restul.

Pentru redacție și editură responsabil:

Vasile E. Moldovan.

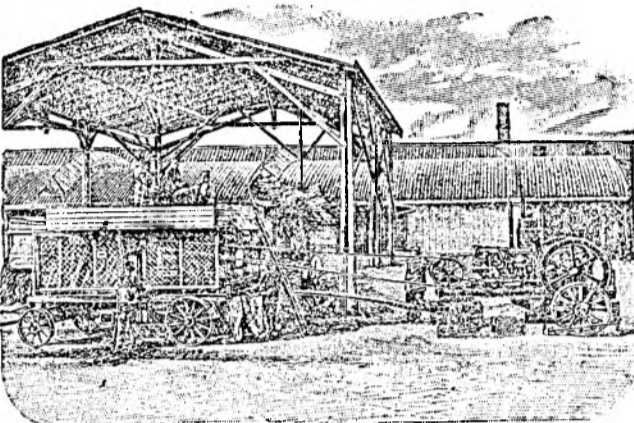
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Iosif Marschall.

De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!
Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru imblătire.
Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mîna, minarea ușoară, siguranța folosirii.

Langen & Wolf,
fabrică dr motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

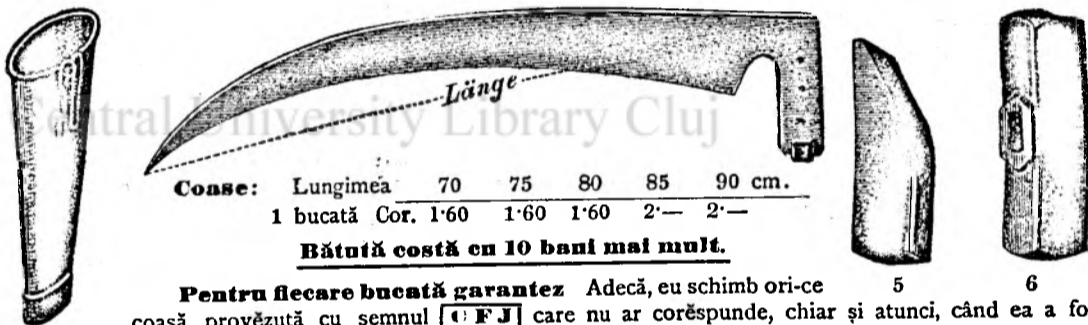
Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andreiu Török
în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.
Informațiunile, planuri și preliminar de prețuri se dau gratuit. 10 5-12

Carol F. Jickeli, Sibiu. (La coasa de aur).

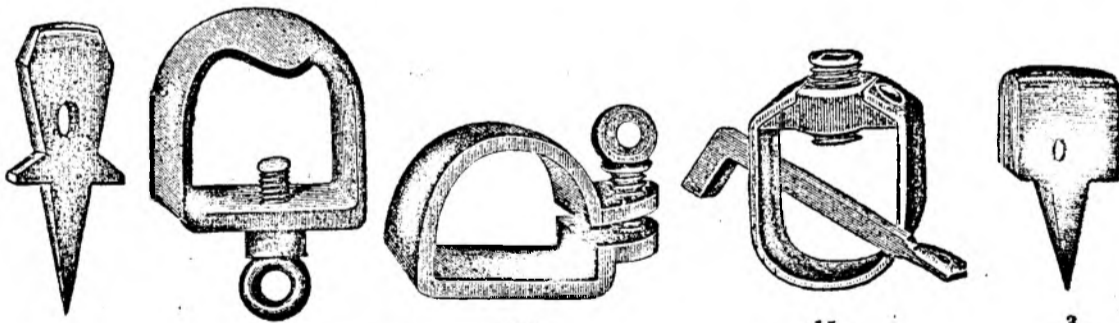

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată Cor. 1'60 1'60 1'60 2'— 2'—

Bătută costă cu 10 bani mai mult.

Pentru fiecare bucată garantez Adecă, eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul [CFJ] care nu ar corăspunde, chiar și atunci, când ea a fost bătută și întrebuițată. — Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți se dă o bucată pe deasupra!

Nicovale, forma, fig. 2 3 13 15 3
1 bucată Cor. —96 —86 1 bucată Cor. —86 —90 fig. 6 à 300 grame 1'—

Nicovalele și ciocanele se vînd pe lângă garanție pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi sau prea moale sau prea tare, se schimbă.

Verșii de coase, Fig. 3 13 15 Fig. 7. Tocuri de cuțit
pentru înțepemirea coasi. Dimensiunile 44/41 39/41 39/33 40/43 mm. șmălțuite pe dinlăuntru și pe dinafară
1 bucată Cor. —24 —24 —30 —40 1 bucată Cor. —40.

Cuțit, dela 10 bani în sus, în variație bogată. — Îndeosebi recomand: Cuțile americane 1 bucată Cor. —40.
Cuțit de Bergamo vinete-închise, cu semnul CFJ 1 bucată Cor. —80.

Toporiști de coase, obicnuite de lemn Cor. —44. — Toporiști pentru coase de holde (model introdus de Iulius Teutsch) 1 bucată Cor. —90.
Grebile de fer pentru coasele de holde, pentru a le șirofa pe toporiștele obicnuite de lemn. 1 bucată Cor. 1'30.

Bricce de Solingen. Garantate dela Cor. 1'20 în sus.

Bricce de Solingen pentru atârnat. Lungimea întreagă: 8 9 1/2 11 cm.
1 bucată Cor. —34 —44 —50

43 7-10

Ușurința muncitorilor. Subscrișii aducem la cunoștința onoratului public, că din anul 1895 încoace în fiecare an ne-am procurat coase dela dl Carol F. Jickeli din Sibiu, despre coasele acestea adevărul subscrișii în numele mai multora că sînt foarte bune, așa încât cine odată își va procura coase dela sus numitul fabricant, acela până trăește nu cred că își va mai procura dela altă firmă. Proprietarii și muncitorii comunelor Pintic și Posmoș pe fiecare an își procurează câte 150 coase fiindcă sînt foarte renumite.

Deci fiindcă timpul cositului se apropie rugăm prin aceasta pe toți cetitorii »Foi Poporului« și îndeosebi pe toți muncitorii a-și procura coase dela numita firmă, căci vor avea mare ușurință la cosit.
Pintic, în 10 Maiu 1903.

Toma Teodor. Cornel Vervă. Ioan Buta. Tânase Moldovan. Stefan Vervă.

Oena-Sibiului — Salzburg — Vizakna.

HOTEL BRESSLER.

Deschis din 15 Maiu până în 30 August. 47 5-6

Odăi de închiriat lunare, bine-mobilate. — Sală mare pentru mîncare. — Grădina de restaurațiune umbroasă și parc. — Bucătărie bună. — Beuturi curate. — Serviciu prompt. — Prețuri moderate.

„Calicul“ în a doua editie.

Pe al doilea semestru din acest an escriem nou abonament la „Calicul“ cu prețul de 3 coroane — pentru străinătate — 350 franci.

Abonamentul se plătește înainte de 1 Iulie v. Celor-ce nu-'s »feciiori d'at lui bani gata«, dacă ne cer, le concedem plățirea abonamentului ori-când în decursul semestrului.

Cu numeri dela începutul anului nu mai putem servi

Din motivul acesta vom scoate pentru cei ce doresc a posedea »Calicul« dela începutul anului o a doua editie.

Prețul abonamentului la a doua editie se reduce pentru primul semestru la 2 coroane; pentru al doilea semestru rămâne tot 3 coroane

Abonamente la a doua editie a »Calicului« primim până-'n 15 Iulie v.

A doua editie e condiționată d'un număr de cel puțin atâta noi abonași, câși se recer la acoperirea speselor rețipăririi.

55 1—1

„Calicul“ oferă o lectură hazlie, care în veci nu se învechește.

Dovadă continuels cereri după esemplare de acum 16 ani, de cari la noi nu se mai află.

Administrația „Calicului“.

„Tipografia“,

societate pe acțiuni în Sibiiu

esecută

tot felul de lucrări apartinătoare artei tipografice cu prețuri moderate.

Prima societate ungară de asigurare generală.

Înființată la anul 1857.

Contul bilanțului în 31 Decemvrie 1902.

Active	Cor. bani		Pasive	Cor. bani	
	Cor.	bani		Cor.	bani
Capitale deponente la casse de păstrare și la bănci	3,797.880	51	Capital soc. de acții	6,000.000	—
Hârtii de valoare de ale statului și de cele garantate de stat	20,419.111	55	Capital de rezervă	6,000.000	—
Scrișuri fonciare	62,450.590	50	Capital special de rezervă	568.588	14
Obligațiuni comunale și altfel de hârtii de valoare	3,764.925	—	Reservă pentru diferența de curs	3,913.140	27
Interese transitoare după hârtii de valoare	724.676	27	Reservă de premii după substragerea părților de reasigurare	85,180.611	09
Imprumuturi hipotecare	1,508.215	17	Pagube nehotărîte după substragerea părților de reasigurare	1,345.820	44
Cambii	935.193	29	Fondul de siguranță pentru cei asigurați	833.086	62
Case, proprietăți de-ale soc., în Budapesta și Pojon	2,660.000	—	Părțile de câștig dela capitalurile de înzestrare	751.681	57
Imprumuturi pe polițe de asigurare asupra vieții	8,967.105	56	Fondul de pensiune al oficialilor și servitorilor	1,058.061	40
Bani gata, depuneri la cassa de păstrare și saldo la reprezentanțe	4,171.901	24	Fondul »Lévay«	187.148	21
Saldo la institute de asigurare străine	1,184.214	08	Fundațiunea milenară	64.617	77
Saldo la despărțământul pentru asigurare în contra grindinei în cont curent	355.768	81	Fondul »Ormody«	20.323	78
Starea cassei centrale	94.714	03	Dividende neridicate	3.893	—
			Reserva asociațiunii pentru ajungerea unei etăți determinate	225.430	91
			Premii anticipate	10.981	97
			Câștiguri neridicate	397	78
			Reserva asigurărilor sortate	16.000	—
			Pretensiuni	814.093	74
			Câștig	4,040.374	37
				111,034.246	01

P. T.

Avem onoare a aduce la cunoștință, că am înființat și în Sibiiu o agentură principală și o-am predat Reuniunii cercuale de agricultură în Sibiiu. — Budapesta 3 Iunie 1903.

Diracțiunea primei societăți ungare de asigurare generală:

W. de Ormody m. p.

Lud. de Jeney m. p.

Administrațiunea cercuală mai jos subscrisă are onoare a aduce la cunoștința membrilor reuniunii, că în conformitate cu decisiunea, luată în ședința direcțiunii, ținută la 5 Iunie c., a primit agentura »Primei societăți ungare de asigurare generală«. Cu rezolvarea afacerilor a fost încredințată »Hala de vânzare« (»Verkaufshalle«) a reuniunii.

64 1—1

In cas de lipsă vă rugăm să vă adresați cu cererile de asigurare contra focului și grindinei, precum și asupra vieții, la »Hala de vânzare«. — Sibiiu 6 Iunie 1903.

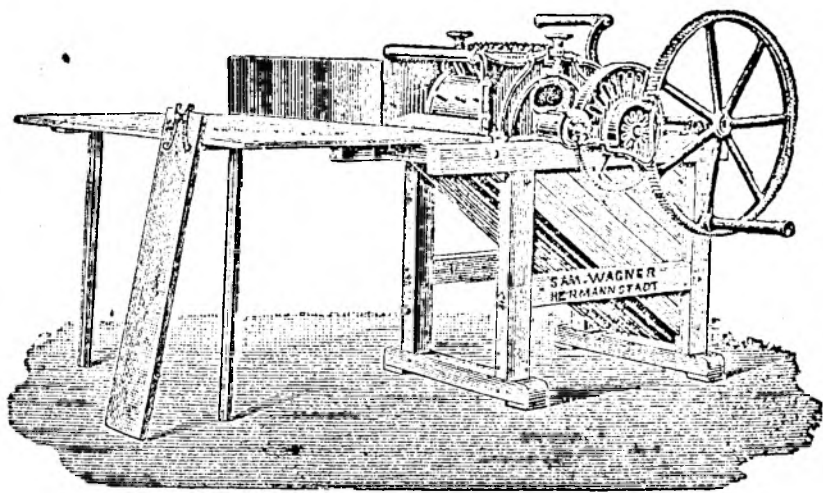
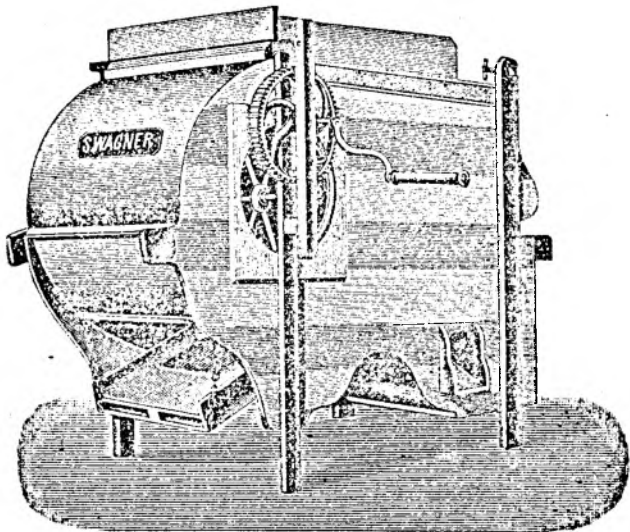
Administrațiunea cercuală a reuniunii de agricultură transilv. săsești în Sibiiu

Iosif Konnerth m. p. președinte.

Carol Stephani m. p. secretar.

SAM. WAGNER

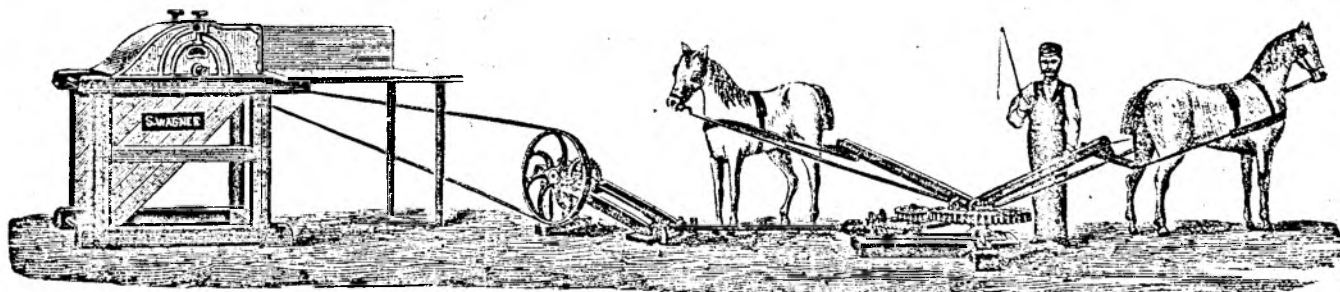
prima turnătorie de fer fabrică de mașini și unelte agricole, atelier de mori și prăvălie de fer
Sibiiu, Piața de fân nr. 1.

57 1—6

Cele mai bune și mai escelente

Mașini de treerat grâu cu mâna și cu manej, Morii de vânturat (Ciure) Tractoruri, Greble de adunat fânul, sfărmatör de cucuruz precum și toate altele mașini și unelte economice se liferează cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantajoase condițiuni de plată.

Cataloage la cerere gratis și franco.